Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN [illegible] SỐ 2855 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ TƯ 22 SEPTEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE M° 5518

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở.	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Một điều nguyện-vọng chung của nhân-dân

Mới đây cái nạn đắm tàu *Đồng-lợi*, điển ra một tấn kịch rất là bi thảm gớm ghê, có nhà bị hại đến ba bốn người, có nhà đến năm, sáu người; lại trong cái số người bị nạn đó, trừ ra một số ít có căn cước giấy má ở trong mình và một số ít nữa trên mặt hay là trong mình có dấu vết riêng gì có thể nhận ra được, còn thì phần nhiều không có giấy má, không có dấu vết, tuy có vớt lên được, mà cũng cứ một loạt chôn đi, thành ra người nhà cũng khó lòng mà tìm thấy được, đó lại là một sự đau xót thêm cho những nhà có người bị nạn nữa. Theo lời những người sống sót khai trình thì số hành khách đáp tàu ấy, hoặc là hơn 500, hoặc là hơn 600, đều không lấy gì làm đích xác, nhưng cứ theo bức điện tín của quan Công-sứ Kiến-an, kể đến ngày 11 Septembre mới rồi, xác người chết vớt được là 290 người, số người chết ấy cộng với cái số người cứu được sau hôm bị nạn (non 100 người), cũng đã được đến non 400 người, thế là đã quá cái số 310 người, là cái số hành khách hạn định của tàu ấy được chở, thì cái sự rủi ro ấy, người chủ tàu tưởng cũng phải chịu trách nhiệm mà không thể chối cãi được.

Ôi! sự giao-thông là cái cơ-quan rất trọng yếu cho cuộc tiến-hóa của loài người; loài người càng tiến-hóa lên chừng nào, thì sự giao-thông lại càng tiện tiệp bội chừng ấy. Mà cái dụng-cụ giao-thông thứ nhất là đường bộ thì phải có xe, mà đường thủy thì phải có tàu; cho nên nói đến cái lợi-khí văn-minh đời này, trừ xe lửa xe điện, ô-tô, tàu bay ra, thì tàu khói cũng là một thứ dụng-cụ rất ích mà rất cần cho người ta vượt bể qua sông, buôn bán mậu-dịch, đi lại thông đồng, không thể thiếu được mà không thể kiêng được vậy. Nếu đã là một cái dụng-cụ của người ta không thể thiếu được lại không thể kiêng được mà cứ xảy ra có những cái tai nạn gớm ghê dữ-dội như thế, thì chẳng là nguy hiểm cho loài người lắm du, chẳng là làm giảm mất cái công dụng của một thứ lợi-khí văn-minh mà sinh một sự nghi ngại về cái cơ-quan tiến-hóa đư?

Trong thế-giới bây giờ, những sự giao thông, ở các nước văn-minh còn chính bị và tiện tiệp gấp mấy ở xứ mình, kể số tàu chạy khắp các miền bể miền sông, nhiều biết cơ-man vạn mớ nào mà nói, mà cái nạn tàu trừ ra có một vài khi bị sự rủi-ro bất trắc, cũng không đến nỗi thường ngày xảy có luôn luôn, xét ra cái cơ sở-dĩ xảy ra có cái nạn tàu, ngoài một vài khi bị gió bão phát hỏa, hỏng máy, mắc đá v. v. còn thì không việc gì đến nỗi chìm đắm cả, mà đến nỗi chìm đắm thì chỉ có hai cớ như sau này :

Một là vì tàu cũ máy hư mà cứ cả gan chạy liều chạy lĩnh; những lúc sóng im gió lặng, thì công việc vẫn trôi chảy bình yên, nhưng gặp khi sóng gió bất kỳ, thì tàu đã cũ, máy đã hư, sức nào chống vững được trong cơn nguy hiểm.

Hai là vì ham lợi mà chở nặng quá. Chở tàu vẫn có luật rất là cẩn thận, rất là chu chí, tùy sức tàu mạnh yếu, mà bạn định cái đồ chở nặng nhẹ, đó là muốn phòng sự rủi ro cho hành khách, và khỏi sự thiệt hại cho chủ tàu, ý rất tốt, phép rất hay. Chỉ khốn vì người ta thường không hay lo sâu tính xa, thấy lợi nhỏ mà quên hại lớn; hành khách thì chỉ muốn cho tiện mình, dẫu chật một tí cũng đành chịu vậy, chủ hiệu thì chỉ cứ thấy tiền thì nhắm mắt lại, mà còn nghĩ gì đến trái phép phạm luật, mà sinh nhiều sự rắc rối lôi thôi về sau. Vậy mong rằng chính phủ từ nay trở đi, về luật chở tàu nên cẩn thận lắm để phòng hại trước cho nhân dân, phàm tàu chạy trong sông, xin khám xét cho thật kỹ càng, cái nào máy dùng đã lâu, đã có ý mòn yếu, thì tuy còn chạy được, cũng nhất thiết cấm chỉ không cho chạy. Còn đến tàu chở nặng nhẹ, thì vẫn có hạn định thật, nhưng mà tham lam lừa dối, vẫn là tệ chung trong sự thừa hành, nếu kiểm sát không nghiêm, thì tài gì cho khỏi sự gian dối ở ngoài pháp luật, tức như cái tai nạn gớm ghê xảy ra ở tàu *Đồng-lợi* tưởng cũng có phần vì chở nặng quá mà sinh ra đó. Xin rằng khi tàu đến, khi tàn chạy, hay là khi tàu ghé vào các tỉnh lỵ thì khám xét cho nghiêm, tàu nào chở quá hạn thì lập tức phạt nặng. Có làm như thế, thì các chủ tàu mới sợ phép mà bỏ được cái thói cẩu thả, cái tính tham lam, họa may sự rủi ro sau này mới mong bớt đi được.

Ký-giả lại nhân đấy mà nói đến các xe ô-tô vận-tải, chính-phủ vẫn có hạn lệ, tùy xe nhỏ lớn và máy mạnh yếu, mà định số hành khách. nhưng thường thấy cái số hành khách vẫn thường quá cái số nhà nước hạn định. Vậy cũng xin chính-phủ nghĩ cách mà dò xét cho rất nghiêm, hễ bắt được xe nào chở quá lệ thì trừng phạt cho thật nặng, có như thế thì hành khách mới khỏi được cái khổ chật chội chen chúc, mà cái nạn xe cộ hàng ngày xảy ra ở giữa đường, cũng nhờ thế mà bớt đi một đôi tí, đó cũng là một điều trừ hại chung cho nhân dân, mà lòng người hiện đương ước ao mong mỏi lắm.

H. T. B,

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 18 Septembre 1926

Nước Pháp

Một cuộc bay

Các phi-hành-gia Challes và Weiser, bay cuộc bay Paris — Bender — Abbas, đã tới trường bay Bourget.

Việc ngoại-giao

Ông Briand trở về tới Paris sẽ nói cử như công việc ở hội Vạn-quốc thì có cái hy-vọng lắm, một cuộc hòa-bình vĩnh-viễn ở Âu-châu. Ông nói rằng người thân Pháp đều lấy làm đẹp lòng về việc tuyển-cử hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc. Ngày thứ ba này, ông sẽ trình bày với hội-đồng các quan thượng-thư về việc hội-nghị với ông Stresemann.

Về việc tàu *Lotus*, và việc lôi-thôi với nước Ý, ông Briand có nói nhờ về thái-độ ôn-hòa của nước Pháp mà cái chánh-sách của nước Pháp được mọi điều như ý.

Việc đất Tanger

Tây-ban-nha có gửi thư cho nước Pháp, và nước Anh xin đặt cuộc hội-nghị dự-bị để bàn về đất Tanger, mà có cả nước Ý dự hội đồng. Chánh-phủ Pháp, và chánh-phủ Anh thì muốn rằng cuộc hội-nghị dự-bị chỉ để riêng cho nước Pháp, và Tây-ban-nha mà thôi.

Các việc độc-quyền

Báo *Echo de Paris* nói chánh-phủ sắn lòng để-trình hai nghị-viện tất cả các khoản khởi-nghị về việc trưng cầu việc độc quyền, nhất là việc độc quyền thuốc lá, và diêm đốt, miễn là có lợi cho nhà nước thì thôi.

Nước Đức

Dịch-lễ

Vẫn còn dịch sốt rét đau ruột. Số người bị đau vào nhà thương tới 1504 người.

42 người chết. Khởi dịch ở Duisbourg và ở Mergenthien.

Tập trận

Thống-chế Hindenbourg, và M. Gessler, thượng-thư lĩnh dự-bị ban đã đến Hanovre để dự cuộc tập trận.

Nước Anh

Việc thợ mỏ

M. Cook, thư-ký hội liên-hiệp thợ mỏ, có công-bố rằng việc phản-trành của thợ-mỏ với chủ mỏ ngày nay cũng khó-khăn bằng lúc đầu.

Nước Ý

Việc giao-tế với nước Pháp

M. Mussolini và quan đại-sứ nước Pháp đã bàn nhau về cái tình-thế vì việc mưu hại ông Mussolini mà gây nên, và cùng công-nhận rằng phải trừ hết các duyên-cớ có thể làm ngăn-trở tình thân-ái của hai nước.

Nước Nhật

Cái phong-trào cộng sản

38 người học sinh thuộc về nhà đại học ở Tokio, nhà đại-học Doshisha, cùng các trường học khác, bị truy-vấn về tội có động chủ nghĩa cộng-sản, để xui giục dân gian phản kháng bọn tư bản, cùng là gây lên việc cách mệnh về đường xã-hội. Có đến khám nhà mấy vị giáo sư, và sẽ bắt sách về ở nhà những viên giáo sư trẻ tuổi định ý tán thành cho học-sinh, và hô hào bênh vực cái quyền tự do ngôn luận.

Một đường hàng hải mới

Công-ty hàng-hải *Nippon-Yusen-Kaisha*, sắp đặt một đường hàng không từ Port-Said đến Odessa. Sẽ dùng hai chiếc tàu 3.000 tấn vào đường ấy. Chánh phủ trợ cấp cho mỗi năm là 300 000 viên.

Trung-hoa

Thời tiết

Ở miền Guirine (Mãn-châu) bị giá rét, mùa màng mất hẳn.

Mỏ than

Ở Taiga, về phía tây Irkoutsk mới tìm được một cái mỏ than tinh được tới 5 triệu tấn.

Việc lính sự tài phán

Hội đồng xét về việc lính sự tài phán đã làm xong công việc. Bản tờ trình của hội đồng có đại biểu của 13 nước ký nay mai sẽ gửi cho các chánh-phủ. Bản tờ trình ấy không công bố ở Bắc-kinh.

Việc chiến tranh

Đường-Tăng-ngẫu Hóa-tâu có báo cho chánh-phủ Bắc-kinh biết rằng hắn định chống lại đội hải quân nước Anh, nay mai định cướp lại hai cái tàu bị bắt trước đây.

Hội Vạn-quốc

Hội đồng quản trị

Đại hội đồng nghị, nhưng sáng hôm nay hội-đồng quản trị do đại biểu nước Tchécoslovaquie, là M. Ververka. Dự hội đồng ấy có Mrs Von-Schaken (Đức), de Brouckere (Bỉ), Villegas (Chili), Chao - Hsin - Chu (Trung-Hoa) tức nước Cesil (Anh) Paul Boncour (Pháp), tướng Marénis (Ý), Sato (Nhật) Landon (Hà-lan) Debaky (Ba lan) Commène (Lỗ-mã-ni) Guerrero (Salvador).

Trong kỳ hội đồng ngày 16 septembre, hội đồng quản trị đã cử hội đồng trị-sự xét những khoản của nước Pháp, nước Ba-lan, và nước Phanh-lan khởi nghị về việc thanh giảm quân bị. Đại biểu nước Pháp là M. Paul Boncour, trình bày mọi lẽ về mọi khoản khởi nghị của nước Pháp.

Hội đồng trị sự định xét cẩn thận mọi khoản của nước Pháp.

Các tiểu ban

Ngày hôm nay các tiểu ban cũng họp. Ban thứ tư xét sổ chi thu của hội vạn-quốc. Ban thứ năm coi về các vấn-đề xã-hội và nhân loại, đương xét bản tờ trình về hội-đồng bảo hộ hải nhi.

(Indopacifi)

Giải đáp những điều pháp-luật

Có nhiều ngài gửi giấy hỏi về pháp luật thấy trả lời chậm trễ, thì có ý trách bản quán. Sự trách ấy bản quán xin chịu, song xin các ngài xét cho rằng, giấy gửi đến mỗi ngày nhiều quá không sao giải-đáp xuể được. Thiết tưởng mỗi ngày giải đáp một hay hai bài đã là nhiều lắm rồi : vì công việc của bản quán không phải chỉ có một việc ấy mà thôi, mà vì phỏng có muốn giải đáp hết các bài hỏi nữa, thì một người chuyên việc cả ngày vị tất đã xuể. Vậy xin các ngài coi mục này cũng như một mục thường thức khác, có cái nghĩa ích lợi chung cho tất cả các bạn đọc báo, chứ đừng thấy chậm giải đáp riêng một ngài nào mà trách bản báo. Mong rằng các ngài lượng xét cho.

LỜI HỎI. — Xin quý báo chỉ bảo lên báo chương cho việc sau này :

Một người đang lông sự ở một sòng sẽ chẳng may có lỗi phải phạt 6 tháng tù ăn treo. Vậy hết cái hạn ấy có thể xin khai phục công quyền được không? Có thể lại thi vào các công sở, hay thi vào học ở trường cao-đẳng như ban công-chính hay ban y-chính được không? Hay là phải đợi trong một hạn là 5 năm mới được có những quyền ấy.

LỜI ĐÁP. — Hết hạn ấy là hạn nào? Sáu tháng ư? Không phải.

Bị án treo không cần phải khai phục công quyền, vì cái án còn treo đó, nếu trong hạn năm năm mà có can án khác nữa thì cái án trước mới phải thi hành. Nếu không can án nào khác nữa thì sự khảo án sẽ tiêu hẳn chứ không phải xin đâu, trong sự pháp lí lịch của người can án không có biên gì nữa. Chứ không phải như nghĩa ông nói, là hết hạn 6 tháng mà được phục quyền.

Nhưng các sở tuyển người làm việc hay là các trường học tuyển học trò vào học bao giờ cũng bắt nộp tư-pháp lí lịch, không can án thì mới được ứng tuyển. Như vậy, người ông nói đây đã can án thì trong năm năm án treo đó, không thể ứng thi vào các sở hay các trường được, vì là tư pháp lí lịch còn có ghi án.

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	27 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo !

Gạo hạng nhất, một tạ	11 ¢ 70
— nhì,	10 80
— ba,	10 40
Thóc hạng nhất,	6 60
Bắp ngô	5 80

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Sept. 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 28

Thị giá quốc trái.

Ngày 13 Septembre 1926

3 °/₀ hoàn dần		53 f. 80
3 ½ °/₀ hoàn dần		81 f. 00
4 °/₀ vĩnh viễn	1917	44 f. 50
4 °/₀	1918	44 f. 80
5 °/₀	1920	62 f. 80
5 °/₀ hoàn dần	1920	69 f. 55
6 °/₀	1925	85 f. 50

Ngày 20 Septembre 1926

3 °/₀ vĩnh-viễn		48 f. 25
5 °/₀	1915-1916	51 f. 75

Tin tàu. — Tàu *Angkor* ở Pháp sang, đến ngày 22 septembre hồi 14 giờ sẽ tới Saïgon.

Đường đi Haïphong. — Đường đi Haïphong do đường Bắc-ninh, và Sept-Pagodes thì những xe từ 1500 kgr. trở xuống có thể đi được nhưng có sự gì nguy hiểm thì phải chịu lấy.

Nước sông còn ngập, phải đi thong thả.

Đường Canh-nông. — Điều 26 nghị định ngày 30 octobre 1925 thiết-lập ra phòng Canh-nông Bắc-kỳ nay sửa đổi lại như sau này :

Những nhà bảo-sĩ các hội viên Annam tại phòng Canh-nông Bắc-kỳ thì mỗi làng có một người do hội-đồng hương-chính chọn trong các điền-chủ hay trong các người hưởng dụng các điền-sản mà ở ngay làng ấy. Cứ mỗi năm vào năm tháng đầu janvier thì làng cắt cử lấy người đi bảo-cử do các quan Công-sứ kiểm-soát.

Một tờ báo mới. — M. Cao-văn-Chánh chủ-nhiệm báo *Essor Indochinois* ở Saïgon được phép mở tại Thành-phố ấy một tờ báo quốc-ngữ ra hằng ngày đặt tên là *Tân-thế kỷ*.

Trường kỹ-nghệ thực-hành. — Kỳ thi vào trường kỹ-nghệ thực-hành nay đã xong hẳn, danh sách những người trúng tuyển đăng như sau này :

Ban học máy

MM. Trần-thanh-Long, Đỗ-như-Chương, Ng-công-Bích, Vũ-đình-Gi, Lê-chí-Trinh, Lê-đức-Minh, Ng-văn-Chương, Khúc-văn-Quý, Hà-Lăng, Trần-văn-Cảnh, Bùi-xuân-Nghi, Trần-văn-Bửi, Lương-thái-Thâu, Ng-qui-Thước, Ng-hữu-Tiến, Lê-trí Lựu, Ng-văn-Tài, Ng-trần-Khuê, Ng đặt Cần, Trịnh-tam-Tỉnh, Ng-văn-Biệt, Trần-văn-Thâu, Âu-cư-Huỳnh, Đàm-văn-Khải, Lê-thành-Lâm, Trần-ngọc-Phượng, Trương-ngọc-Biên dit Tư, Ng-đức-Hân, Ng-văn Bổ, Ng-đắc-Thuần, Ngô-thế Dương, Hoàng-đình-Giang, Tạ-mỹ-Liêm, Trần-văn-Giảng, Nguyễn-Chước.

Ban đồ gỗ

MM. Lê-bá-Da, Ng-ngọc-Trân, Lê-v-Vinh, Phạm-đình-Lâm, Đặng-quốc-Trang, Đặng thế-Mô, Ng-huy-Tiến, Tạ-đăng-Đông, Lê-văn-Phác, Lê-văn-Taiêu, Ng-văn-Cổ, Mai-duy-Xương dit Tinh, Lê-đình-Hoan, Đỗ-xuân-Quỳnh, Dương-văn-Viêm, Ng-kim Soa, Ng-văn-Hợp, Bùi-duy-Tê.

Ban đúc đồng

MM. Phạm-đình-Phương, Dương-văn-Liêu, Đỗ-như-Văn, Lê-xuân-Trọng, Vũ-văn-Ba, Đặng-đức-Cát, Vũ-Thiep, Đào-văn-Ang, Ng-hữu-Cần, Lâm-ngọc-Reành.

Ban vẽ

MM. Đinh-tiến-Ngọc, Ng văn-Phúc, Vũ-đình-Sỹ, Trần-văn-Thái, Trần-ngọc-Mỹ, Trần-văn-Cảo, Ng-ngọc-Lưu, Chu-trọng-Trinh, Ngô-thế-Tân, Quyắc-vinh-Phúc, Mai-Hanh, Bùi-đình Tây, Nguyễn-thụy-Nhân, Phạm thế-Mô, Ng-hữu-Minh.

Lời dặn. — Những thí-sinh vào lòng kỳ thi vẽ thì có thể xin vào ban đóng đồ gỗ hoặc ban chạm gỗ cũng được. Những thí sinh nào xin học chạm đồng thì đến ngày 24 này phải đến trường thi vẽ lại. Còn những học-trò nào đã đỗ hẳn rồi thì đến 1er octobre phải đi học.

Tòa án đại hình. — *Việc ăn cướp đánh người bị thương ở Thái-bình.* — Vì việc ăn cướp hiệu Khách ở làng Trịnh-phố (Thái-bình) và đánh chủ hiệu cùng người chú chủ hiệu bị trọng thương đã đăng số báo hôm qua, thì mãi đến 1 giờ đêm tòa án Đại-hình mới xử xong và kết án như sau này :

Vũ-Học tức Tổng-Học, Trương-Thụy tức Tổng-Thụy khổ sai chung thân.

Phạm Nghiêm khổ sai.

Tòa tha cho Đoàn Tiến, Phạm-hữu Khương tức Cả Ninh, Đỗ-Liên tức Kiểm vì không đủ chứng cớ và bắt những tội nhân phải liên đới với nhau bồi thường 3300 đồng cho chủ hiệu là Lưu-văn-Chương và 1.500 đồng cho chú người chủ hiệu là Lưu Tam.

Còn Đặng-công-Đăng chết rồi thì thôi không xét nữa.

Việc cố sát và chực cố sát ở Laokay — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này:

Tên Mán Vàng-Minh, tức Vàng-Seng nghề làm ruộng, ở Xim-loup, xã Ban-lao, hạt Mường-khương, cố nuôi ba tên thợ người Khách để làm rừng;

Hôm mồng ba tháng hai, tức là ngày 16 Mars 1926, tên Mán đi vắng, thì ở nhà bị mất trộm 15 p. 00 và một i đồ ăn.

Vì con lần mách nên hắn nghi cho bọn thợ Khách ăn trộm.

Hắn định giết bọn ấy để báo thù, bèn thuê lũ tên Phàng-Tá, Vàng-Tá, Vang-yin-Minh tức Sino-Yang, và Sino-Loi là người trong họ mà cùng ở một nhà, giết họ hắn, bọn kia xong việc thì thưởng cho 5 đồng bạc. Chiều hôm 17 Mars Vang-Tá và Phàng-Tá thì đem súng, Sino Lai và Sino Yang thì cầm búa, rủ nhau đi. Đến tối đi tới chỗ ba người thợ Khách, gặp lúc

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

đương đầm nuột. Phùng-Tá bèn cất nèm lên trên cái lều. Ba người Khách lấy làm nghi ngại, bèn chạy ra. Vàng-Tá và Phùng-Tá cùng chỗ súng bắn ngay, nhưng chỉ có phát súng sau Phùng-Tá nổ và trúng một người Khách bị thương mà thôi. Cả ba đứa cùng đổ xô vào trong lều, tên Sino-Yang cầm búa chém một người Khách chết ngay lập tức. Còn hai người Khách kia như lửu giới tối trốn thoát. Người bị giết tên là Yang-s'ao-Tung, 26 tuổi, thì hôm sau tên Vang-Minh đem ném xác xuống khe núi. Một người Khách nữa tên là Vang-sy-Seng, bị đau ở vai, đem về cứu tại nhà thương Cốc-lếu, cách vài hôm thì trốn đi mất.

Những tên Phạm thú nhận ngay, không chối điều gì, vì cái tinh thần chúng là kẻ mọi rợ cũng không cho là những việc ác phạm. Tuy vậy, chúng cũng hơi hổ thẹn cái tội của chúng, nên qua ngày hôm sau nó gặp hai tên Khách trốn đi, chúng cũng không có ý gì nữa mà chúng nói rằng cũng không muốn giết hai người ấy nữa.

Mấy tên phạm đều chưa can án lần nào.

Tên Phùng-Tá ốm không đi được phải khiêng ra tòa để đối chất.

Việc này có hai người chứng thì đều trốn về Tàu cả rồi.

Tòa án Đại hình xét xong kết án phạt Vang-Minh 10 năm khổ sai, Phùng-Tá và Vang-gia-Minh mỗi tên 5 năm khổ sai.

***

Ngày mai tòa xử đến việc: 1) Đỗ-văn-Tỷ tức Ca-Tỷ cáo việc lưu thông giấy bạc 100 đồng; 2) Ng hữu-Cạn tức Pho-cả và Dương-văn-Ký tức Lý-Qaynh cáo việc làm giấy bạc giả năm đồng.

Một tuần lễ chiếu bóng rất đặc biệt

Tại rạp CINÉMA PALACE Hànội

Từ thứ tư 15 đến thứ ba 21 septembre 1920

GRIBICHE

Tích chuyện vui 8 đoạn.

GRIBICHE ! Tên một cậu bé rất khôn, tỏ nhiều cách trí thức thông minh là thường, mà người nhờn cũng lắm người hỏ để đi theo kịp.

GRIBICHE ! rất ngoan, có hiếu với mẹ và lòng trung thực, không hề gian tham chúc nào. Trẻ con được như thế trưởng cũng là ít có.

Chuyện này tâm thường mua vui mà thôi, như mua vui rất có ích, có thể là một bài học tốt cho dân con em vậy !

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt : 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casanx* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3002

Thi bằng tú tài tây. Kỳ thi bằng tú tài tây về khóa thứ hai năm nay đã bắt đầu từ sáng hôm qua, thứ ba 20 septembre 1926, hồi 8 giờ sáng, tại trường Trung-học *Albert Sarraut*. Cả thảy có 70 thí sinh ứng thi. Trong số ấy thì 12 thí sinh về ban B và C, 49 thí-sinh về ban D (phần thứ nhất) và 5 thí-sinh về ban Toán-học.

Các đầu bài như sau này :

Toán học

(Phần thứ hai)

A — Questions du cours aux choix.

Le candidat traitera l'une des 3 questions suivantes :

I—Figure inverse d'une circonférence: 1º) par rapport à un point pris dans son plan. 2º) par rapport à un point pris hors de son plan.

II — Equation de l'ellipse rapportée à ses axes

III—Section plane du cylindre de révolution.

B. — *Problème obligatoire*

On considère l'équation.

$X = t + \sqrt{X^2 + 2(t+1)X + 4t}$.

1º Résoudre cette équation par rapport à X en supposant que t soit inconnu. A quelles conditions doit satisfaire t pour que la valeur trouvée pour X convienne à l'équation.

2º On suppose que t varie en satisfaisant à ces conditions, étudier la variation correspondante de X. Courbe représentative.

3º) Rechercher si X et t peuvent prendre en même temps des valeurs entières et positives

Luận chất pháp

(Phần thứ nhất ban C)

Traiter, aux choix, l'un des 3 sujets suivants :

I

Mme de Sévigné vient d'achever la lecture des *Pensées* publiées par les soins de ces Messieurs de Port-Royal (1670).

Vous supposerez que, écrivant à sa fille qui vient de la quitter pour Grignan (1671) et encore sous l'influence de cette première lecture, elle lui communique ses impressions.

Elle admirait déjà, quoi qu'en pensât sa fille, les *provinciales* où se succédaient, avec tant de naturel, tout les genres d'éloquence,

Les *Pensées* n'ont fait que grandir Pascal dans son admiration : le génie du géomètre passionné, du chrétien impérieux, de l'analyste douloureux de la misère humaine, éclate dans ces fragments inachevés.

Quelle perte on fait en lui Port-Royal qui a les sympathies de Mme de Sévigné, l'Eglise malgré ses divisions regrettables et d'ailleurs superficielles, la science et enfin la France !

II

Dans le poème intitulé *Pasteurs et troupeaux* (contemplations, II). Victor Hugo vient de dépeindre un troupeau de chèvres et de brebis gardé par une enfant de quinze ans. Vous commenterez les derniers vers du poème :

Je passe, enfant, troupeau, s'effacent dans la brume.

Le crépuscule étend sur les longs sillons gris, Ses ailes de fantôme et de chauves-souris : N'entends-je encore dans la plaine ouvrière Chanter derrière moi la douce chevrière, Et là-bas, devant moi, le vieux pensif.

De l'écume, du flot, de l'algue, du récif, Et des vagues, sans trêve et sans fin remuées, Le pâtre promontoire, au chapeau de nuées, S'accoude et rêve au bruit de tous les infinis,

Et dans l'ascension des nuages bénis, Regarde se lever la lune triomphale Pendant que l'ombre tremble, et que l'âpre rafale.

Disperse à tous les vents avec son souffle amer :

La laine des moutons sinistres de la mer.

Ces vers ne suffisent-ils pas à nous révéler le génie de Hugo, et ce qu'il a d'essentiel ? Puissance de la vision et de l'imagination qui transforme la chose vue (et fait de ce poète du 19e siècle un primitif, un créateur de mythes). Antithèse et contraste. Don de l'expression, de l'image toujours nouvelle ; vie étrange des mots, mécanisme et sonorité de la versification (assez plastique pour nous rendre, tour à tour, le soir, le ciel et la mer).

III

Vous supposerez que l'âme de Molière vient habiter la statue du grand écrivain qui surmonte une fontaine monumentale dans la rue Richelieu, au cœur de Paris, et vous vous demanderez si, sous leurs vêtements nouveaux, il reconnaît parmi les passants les hommes dont il a autrefois drapé les vices et les ridicules.

Thi bằng Brevet supérieur. — Kỳ thi bằng *Brevet supérieur* khóa thứ hai năm 1926 đã xong từ hôm thứ bảy. Các thí sinh sau này thì kỳ vấn-đáp hay là thực hành trước, điểm số được ngang hay trên số trung-bình.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Kể từ ngày 1er octobre trở đi, lớp dạy tối mỗ cho những học-trò đã có bằng Sơ-học rồi sẽ dạy cả sáu ngày trong tuần lễ, chỉ trừ ngày chủ-nhật mà thôi. Toán-học sẽ do một ông giáo có bằng tú-tài tây dạy.

Đơn xin học vào lớp ấy, Trung-Bắc Học-hiệu nhận từ bây giờ.

Năm thứ nhất : Melles Martin, Million de Villeroy, Morel.

Năm thứ nhất và năm thứ nhì : Melles Nguyễn-thị-Mão, Nguyễn-thị-Sâm.

Năm thứ nhì : Mel'e d'Argence.

Các thí-sinh sau này thì viết về toán học trước, điểm số được ngang hay trên số trung-bình :

Melles Nguyễn-thị-Mão, Ng-thị-Sâm.

Thí-sinh được trúng kỳ thi viết : Melle Gautier.

Thưởng hàm. — Bản-quán được tin rằng ông luật-sư Mourlan vừa tư xin cho chánh thư ký phòng luật ông là M. Lưu-thế-Điện được thưởng hàm Hàn-lâm viện kiểm-thảo. M. Điện sẽ đỗ được tư-thưởng như vậy chẳng những vì công sự đã lâu năm mà lại là tay giáp việc quí-hóa của ông và rất thông-thạo về tố-tụng pháp-nữa.

Một người đội xốp thanh-lịch. — Ngày 4 Septembre, một người đàn bà là Ng-thị-Xuân phải bắt ở Hà-đông vì tội tiêu giấy bạc 100$ giả, sau phải ra sở cẩm hàng-Trống Hanoi và giải ra tòa-án. Sở cẩm giao cho người lính đội-xếp tên là Ng-v-Ngoạn giải đi. Khi đến tòa án người đội-xếp đã thị Xuân đưa tiền lo thầy kiện hộ, thị Xuân không có tiền, chỉ có bộ xà-tích bạc và đôi hoa tai vàng đưa cả cho thầy đội nhờ lo hộ, tên tổng giam thị-Xuân, gợi mãi không thấy thầy kiện đến hỏi gì, nên phải phát đơn kiện. Nay Nguyễn-văn-Ngoạn đã thu nhận mọi lẽ, nhưng xà-tích và hoa tai hãn đem cầm Vạn-hảo thì đã phải chuộc trả. Tuy vậy tòa cũng tống giam đề sau nghị án.

Mở trường. — Tại những nơi sau này, nay mở ra mỗi nơi một trường Sơ-đẳng Pháp-Việt :

1. Làng Uy-viễn, tổng Uy-viễn, huyện Gia-viễn (Ninh-bình).
2. Làng Bạch-sơn, tổng La-mai, huyện Gia-khánh (Ninh-bình).

Đổi tên. — M. Trần-ngọc-Diễu, thầu khoán, quán làng Linh-đàm, tổng Thanh-liệt, huyện Thanh-trì, Hà-đông, nay đổi tên là Trần-ngọc-Diễn.

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố Cót, số 22. 5.888

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Ngạch thư-ký lục-sự. — M. Nguyễn-huy-Đại, thư ký lục sự tập sự, nay được thăng thư ký lục-sự năng năm.

Tại nhà thương bảo hộ. — M. Nguyễn văn Thục, thư ký thượng hạng tại nhà thương Bảo-hộ, xin kiêm việc phát lương cho các viên chức Tây Nam tại nhà thương ấy, thay M. Nguyễn văn Thi, đương bệnh.

Ngạch thừa phái. — M. Bùi trọng Đại, đo nghị định ngày 18 Août 1926, được bổ thừa phái hạng tư, hàm chánh cửu phẩm văn giai (94), nhưng không tại chức, thì nay bãi nghị định ấy đi.

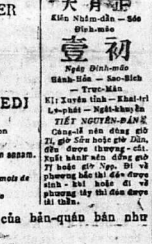
M. Nguyễn sĩ Bạo, đã trúng tuyển kỳ thi thừa phái ngày 16 Juillet 1926, hàm ấm thụ hàn lâm viện biên-tu (7.1), quán làng Kim-lũ (Sơn-đông), nay bổ thừa phái hạng tư, và bổ đi huyện Phú-ninh (Phú-thọ).

Việc giấy bạc giả một trăm đồng! — Về việc giấy bạc giả một trăm đồng mà M. Đặng-trọng-Duy, đốc-lý số báo ngày 19 septembre có nhiều điều không đúng sự thực, song tòa cũng không trả lời làm gì, xin để đợi tòa án phân-xử thì hơn.

Bình

Lịch năm 1927 của bản quán sắp in. — Xin kính-cáo để các nhà mua lịch công-thương cùng các tư gia xa gần biết là lịch năm 1927 của bản-quán sắp bắt đầu in, vậy ai muốn mua buôn hay mua lẻ thì xin kịp đến bản-quán mà chọn các kiểu vẽ, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta trọn hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 50 trở lên. . .	0$25 một
Từ 10 đến 50 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10 . . .	0 45 »
Tiền cước.	0 25 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ trừng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, tin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi xuân-Trình
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Quyển thứ 7 và thứ 8 đã xuất bản rồi. — Quyển xã-hội tiểu-thuyết « Những kẻ khốn nạn » thứ 7 và thứ 8 (Les Misérables de Victor Hugo, Livres 7e et 8e) đã xuất bản rồi.

Quyển này dày 319 trang, giá bán mỗi quyển . . . . . 0$65

Ở xa, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển 0$20

Cả 5 quyển gửi Recommandé làm một gói. . . . . 0$60

Một bọn ăn cắp. — Ngày cuối tháng tám tây mới rồi tên Đỗ-văn-Can làm công cho M. Đinh-văn-Thuân đóng đồ gỗ ở phố Reinach nhân lúc chủ đi vắng, ăn cắp một cái đồng hồ bằng vàng tây, 3 cái dây đồng hồ bằng vàng giá 330$. Tên ấy đem nhờ người bạn tên là Lê-văn-Tín sai xe, ở ngõ Sinh-công số 7 đem bán ba cái giấy vàng lấy 50$ cho tên Đinh-thị-Thục, làm nghề thợ bạc ở phố hàng Bạc số nhà 66. Đồ lấy tiền về nhà quê. Khi về đến nhà-quê thì gửi người anh giữ cái đồng hồ. Nay sở Cẩm xét rõ căn nguyên đã phát về làng lấy cái đồng-hồ giả cho bản nguyên. Còn những tội nhân và thị Thục tham của rồi mua phải, đã bị giải ra tòa-án và tống giam để xét.

Vì bóc lột hay vì cờ bạc. — M. Ng-tam-Tiệp, làm kỳ vẽ, nhà ở phố hàng Bạc số 141 có đơn kiện tên Ng-văn-Cơ coi nhà hát Sán nhiên đại đồng đăng với mấy tên khác đánh mình bị thương và cướp đặt mất 2 đồng bạc.

Nguyên ngày 10 septembre lúc 9 giờ 30 tối, M. Ng-tam-Tiệp đi qua ngõ gạch gần chợ gạo thì gặp một bọn ra hỏi thẻ tây thân M. Tiệptưởng là mật thám thì mới tái lấy ví và giơ thẻ ra. Vừa trao xong thẻ thì một đứa đánh gục xuống rồi đứa khác giật lấy ví có 62$ và thảo mất chẳng nhẽ ở tay, rồi lấn tàn cả. Truyện này cứ như lời người ta nói thì nghe như vì cờ bạc mà sinh ra lẽ đã như vậy, nhưng chưa rõ có phải không.

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Khách Vong-long-Piou không có chỗ ở nhất định ở Đông-dương, nay bị trục ra ngoài địa hạt thuộc-địa.

Ở TAM-ĐẢO ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Cửa nối 395

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiêm, bệnh đau da dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có lực ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đòi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VIỆC ĐẮM TAU ĐỒNG-LỢI

Sở Mật-thám đã lại-cấu cho bản-quán số tiền những người thiệt mạng đã với được xác cùng những người sống sót ở tàu Đồng-lợi, vậy xin đăng sau đây để các nhà biết hạnh có người đi chuyển tàu ấy được rõ.

Trước hết hãy xin đăng lại tờ yết-thị của quan Công-sứ Kiến-an như sau này :

Yết thị về việc đắm tàu Đồng-lợi

Quan chánh Công-sứ Kiến-an bá cáo cho nhân dân biết rằng những người chết đuối và việc đắm tàu Đồng-lợi mà với được xác thì đều có giấy khai tử cả.

Nếu mà tìm thấy trong mình người chết đuối có giấy má căn cước, thì làm giấy khai tử theo như lệ thường.

Nếu không biết đích được căn-cước người chết đuối, thì làm giấy khai tử rằng người chết vô danh, song hiện hết cả những điệu mạo hình dạng người chết đuối ấy thế nào vào giấy khai tử.

Trên mộ những người chết đuối ấy thì ở cắm một cái biển bằng gỗ, về số giấy khai tử và biên tắt tên làng để làm giấy khai tử ấy.

Những bản trích lục giấy khai tử những người chết đuối mà có căn-cước thì đã gửi về các quan thầy-kiện tỉnh nguyên-quán người chết. Còn những giấy khai tử khác thì lưu lại ở tòa sứ Kiến-an.

Nương bản kê danh sách người chết đuối trong có biên số số giấy khai tử và những bản kê tên những người sống sót thì phủ Thống-sứ sẽ có đăng vào các báo ta.

1. Một đứa con trai, chừng 1 tuổi, quần áo nâu.
2. Một ông già, chừng 60 tuổi, đầu cạo trọc, da trắng, tàu trắng.
3. Một người đàn-bà, chừng 30 tuổi, tóc dài, áo vải, vấy vải, chột mắt trái.
4. Một người đàn-bà chừng 25 tuổi, đầu trọc.
5. Một người đàn-ông, chừng 40 tuổi, áo trắng, không quần, đầu trọc.
6. Một người đàn-ông, chừng 50 tuổi, áo trắng, không quần, tóc ngắn.
7. Một đứa con trai, chừng 6 tuổi, áo cánh thâm, không quần.
8. Một đứa con trai, chừng 12 tuổi, vòng cổ bạc, không có quần áo.
9. Một đứa con gái, chừng 12 tuổi, áo cánh thâm, không có quần.
10. Một đứa con gái, chừng 10 tuổi; áo cánh thâm, không có quần.
11. Một người đàn-bà chừng 30 tuổi, tóc dài, áo cánh nâu, không vấy.
12. Một đứa con gái, chừng 6 tuổi, không có quần áo.
13. Trần-văn-Thu, 33 tuổi, làng Canh-hoạch, tổng Ky, huyện Tiên-lữ, tỉnh Hưng-yên.
14. Một người đàn bà, chừng 20 tuổi, tóc dài, không có áo quần.
15. Một người đàn-bà, chừng 30 tuổi, tóc ngắn, khuyên bạc, áo thâm, quần thâm.
16. Một đứa con gái, chừng 2 tuổi, không áo quần.
17. Một người đàn bà, chừng 30 tuổi, đầu cạo trọc, không áo quần.
18. Một người đàn bà, chừng 30 tuổi, tóc dài, quần vải, không có áo.

(*Xem trang thứ ba cột thứ hai*)

So 67

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Trong khi đang giao-chiến thì *Tiêu-thiên-hựu* giả cách thua chạy. *Dương-diên-chiêu* thấy vậy, thúc ngựa đuổi theo, cầm giáo đâm cho *Tiêu-thiên-hựu* một cái, không ngờ có kim-quang hiện-hiện, cũng không thể nào đâm trúng.

Dương-diên-chiêu và sau vừa mừng, vẫy bọn *Mạnh-lương* và *Tiêu-tán* cùng thúc quân đuổi đánh. *Tiêu-thiên-hựu* vừa đánh vừa chạy, lừa cho bọn quân *Tống* đi đến cửa hang.

Khi đi tới nơi, *Dương-diên-chiêu* trông thấy thế núi hiểm-trở, liền dừng ngựa lại mà bảo rằng :

— Quân ta chớ nên tiến vào trong hang, kẻo mắc quân giặc dùng kế mai-phục ở đây chăng !

Dương-diên-chiêu còn đang ngần-ngại chưa quyết thì *Mạnh-lương* bảo rằng :

— Đường-lối chỗ này tôi rất thông thuộc. Phía trong hang là một nơi sơ-địa, chỉ còn một lối nhỏ đi thông sang *Nhạn-môn*, phía đuổi là đất *U-châu*. Chúng không hiểu địa thế, cho nên mới chạy vào trong hang, ta nên mau mau thừa thế đuổi bắt, có sao lại không tiến vào.

Dương-diên-chiêu thấy lời, liền thúc quân tiến vào trong hang thì chẳng trông thấy bình mã bên *Liêu* đâu cả.

Dương-diên-chiêu kinh-ngạc mà rằng :

— Thôi ! Ta trúng kế rồi, mau mau lui ra, kẻo mắc tai-vạ !

Nói chưa dứt lời thì nghe thấy phía ngoài cửa hang đã có tiếng quân-sĩ reo hò và tiếng chiêng trống vang-động, toàn quân mai-phục của *Da-luật-Đế* đã kéo ra kéo đến, vây kín cửa hang.

Mạnh-lương và *Nhạc thắng* gia sức ra đánh, nhưng quân *Liêu* ở trên ngọn núi ném đá và bắn tên xuống, thành ra quân *Tống* chết hại không biết bao nhiêu mà kể.

Quân *Tống* hết sức mở lối đi sang *Nhạn-môn*, không ngờ đã bị quân *Liêu* đóng chặn ở ngang đường rồi, *Dương-diên-chiêu* cùng các tướng đánh bị khốn lại trong hang, không còn kế chi mà giải-thoát.

Tiêu-tán nói với *Dương diên-chiêu* rằng :

— Tiểu-tướng này xin đem quân hãn-bộ liều mình tiến ra cửa hang, để mở lấy lối chạy.

Dương-diên-chiêu nói :

— Quân *Liêu* nhiều quá, ta địch lại làm sao cho nổi, chi thêm tổn-hại quân-sĩ mà chẳng ích gì. Chi bằng hãy hoãn trong mấy ngày, chờ có dịp nào, bấy giờ sẽ tìm mưu tính thoát.

Nhạc thắng nói :

— Trong sơn-trại ta vẫn không thiếu lương thực, giả-sử ngoài không có quân cứu-viện, mà trong thì lương-thực khánh-kiệt, bấy giờ quân *Liêu* thừa lúc sấn vào thì ta biết làm thế nào, chẳng lẽ cứ ngồi bó tay đợi chết hay sao. Ngày nay người ngựa còn đang khỏe mạnh, nên theo lời *Tiêu-tán* là phải.

Dương-diên-chiêu nói :

— Có một chỗ cần quân cứu-viện được, chỉ vì không làm thế nào mà thông báo tin tức. Từ đây sang *Ngũ-đài-sơn*, chẳng cách xa bao nhiêu, anh tôi là *Dương ngũ-lang* hiện đang tu hành ở đấy. Nếu có người phi-báo để anh tôi kiếm-tìa mà đem quân đến cứu-viện thì bấy giờ trong ngoài cùng đánh, mới có thể giải-thoát được vậy.

Mạnh-lương nói :

— Chủ-quan cũng của tướng hãy nhẫn-nại ở đây, để tôi cải dạng giả làm quân *Liêu*, lẻn ra cửa hang, đi sang *Ngũ-đài sơn* mà cầu quân cứu-viện.

Dương-diên-chiêu nói :

— Nếu vậy thì tướng-quân phải cẩn thận lắm mới được. Khi gặp anh tôi rồi, phải khẩn-cầu cho anh tôi đem quân đến ngay.

Mạnh-lương vâng lời, tức thì cải dạng làm người nước *Liêu*, cầu từ *Dương-diên-chiêu*, rồi ngay đêm hôm ấy lẻn ra khỏi *Nhạn-môn*. Gặp quân *Liêu* đang đi tuần, *Mạnh lương* đâm cho một nhát và cướp lấy cái chuông treo là hiệu-lệnh của quân *Liêu* để đi tuần trong các đồn trại.

Mạnh-lương đi qua các đinh trại, giả giọng quân *Liêu* mà nói lăm-nhăm rằng :

— Ta phải canh kỹ các nơi yếu-hiểm, chớ để xảy ra việc *Dương* tuần-kiểm (tức là *Dương diên-chiêu*).

Bấy giờ quân *Liêu* tịnh không hề nghi gì cả, cứ để cho *Mạnh-lương* được tự-do đi lại như thường. *Mạnh-lương* giả cách đi tuần, rồi đến hỏi con đường lên thẳng non *Ngũ-đài-sơn*, mau mau tiến bước.

Đi chưa đầy một ngày thì đến *Ngũ-đài-sơn*. Khi đến dưới sơn-môn, *Mạnh-lương* vái chào người thị-giả mà hỏi rằng :

— Sư-phụ người có nhà không ? Người Thị-giả nói :

— Ông tự đâu đến đây ?

Mạnh-lương nói :

— *Dương* lạo-lang tướng-quân sai tôi đến yết kiến sư-phụ đây để bẩm có việc khẩn-cấp.

Người thị-giả nghe nói là người nhà *Dương* lạo lang, vội vàng đưa vào ngồi trong phương-trượng, rồi bảo cho *Dương ngũ-lang* biết.

Dương ngũ-lang hỏi *Mạnh-lương* rằng :

— Nhà-ngươi đến đây có việc chi ?

Mạnh-lương nói :

— Nguyên tôi tên gọi *Mạnh-lương*. Mới đây theo quan *Dương* tuần-kiểm, ra trấn-thủ ở *Giai-sơn-trại*, nhân có quân *Liêu* quấy nhiễu, chủ-quan tôi cùng quân *Liêu* giao-chiến, không ngờ trúng kế, bị hãm ở *Sang-long-cốc*. Ngoài không có quân cứu-viện, trong thì lương-thực khánh-kiệt, không còn biết trông vào đâu, vậy phải sai tôi đến đây để nhờ sư-phụ giáo cho mới được.

Dương ngũ-lang cười mà bảo rằng :

— Người đã tu-hành, chẳng lẽ lại cầu ra trận giết người ru ! Và để làm nay tôi không ra trận, vì nghĩ đến những quân cũ, giả-sử có đi, cũng vô ích mà thôi. Tướng-quân nên về *Biện-kinh*, phải bảo triều-đình để mà xin quân cứu-viện cho khỏi lỡ công-việc.

Mạnh-lương nói :

— Từ đây về *Biện-kinh* đường-sá xa-xôi, nào biết bao giờ cho được quân cứu-viện. Sư-phụ nên nghĩ cái tình anh em như thể tay chân, mà đi cho một phen thì thật là một ông bồ-tát cứu vớt chúng-sinh vậy, dám xin sư-phụ chớ từ-chối.

Dương ngũ-lang ngẫm-nghĩ hồi lâu, rồi nói :

— Tôi đi cũng chẳng khó gì, chỉ hiềm vì sơn ngựa chiến-mã của tôi đã chết rồi, mà không có chiến-mã thì tôi không thể nào đi được.

Mạnh-lương nói :

— Nếu sư-phụ chịu đi thì tôi xin về trong sơn trại, lấy một chiếc ngựa đến.

Dương ngũ-lang nói :

— Ngựa của tôi cao, ít phải vừa ý mới được. Trừ-phi những ngựa như con *Thiên-lý-phong* và *Vạn-lý-vân* của *Bắt-dương*. Trong hai con ngựa ấy, lấy được một con thì tôi xin đi ngay.

Mạnh-lương nói :

— Bắt-dương-đi thì tôi xin đi gấp ngày đêm, thẳng đường về *Biện-kinh*, nói với *Bắt-dương*, hỏi mượn một chiếc ngựa để sư-phụ cưỡi.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá.......... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ ba 21 Septembre
cũng có
CẢNH CUNG GIĂNG
Thu nửa tiền
HẰNG-NGA GIÁNG THẾ

Trong cung-giăng có các vị tiên nữ đàn địch múa hát rất vui rất đẹp.

Tối thứ tư 22 Septembre
MỘNG-LÂN

Chèo cổ rất hay! Vợ chồng kép Thịnh đóng vai Hề và Thị-tý ra khôi hài và hát lắm giọng thật hay!

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUỘNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine
Giá 1$30 một hộp

Mấy điều khuyên về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhử mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học đường Paris, kỹ-nghiệp
.., Rue Paul-Bert, Hanoi

19. Một người đàn bà, chừng 20 tuổi, tóc dài, quần áo vải thâm.
20. Một đứa con gái, chừng 12 tuổi, áo cánh nâu, không quần.
21. Một người con trai, chừng 18 tuổi, tóc ngắn, áo láng thâm, áo cánh nâu, thắt lưng da.
22. Một người đàn ông, chừng 30 tuổi, tóc dài, quần nâu, áo cánh trắng.
23. Một người đàn đà, chừng 30 tuổi, đầu trọc, áo cánh nâu, váy vải.
34 Một người con gái, chừng 20 tuổi, tóc ngắn, áo cánh nâu, không váy.
25. Phạm-thê-Chúc, 30 tuổi, xã Rương-thông, thôn Tây-phu, tổng Thịnh-quang, phủ Kiến-xương, tỉnh Thái-bình.
26. Một người con giai, chừng 15 tuổi, quần trắng không áo, tóc ngắn.
27. Trần-văn-Xa, 18 tuổi, làng Van-ap, tổng Vụ-bản, huyện Bình-lục tỉnh Hà-nam.
28. Một người đàn-ông, chừng 20 tuổi, quần và áo dài thâm.
29. Trần-đặng-Trúc, 29 tuổi, làng Phương-trà, tổng Đông-thụy, huyện Nam-xang, tỉnh Hà-nam.
30. Ly-văn-By 39 tuổi, làng An-xá, huyện Kim-động, tỉnh Hưng-yên.
31. Một đứa con gái chừng 3 tuổi, không có quần áo.
32. Một người đàn-bà chừng 30 tuổi, váy vải nâu, áo nâu, yếm nâu, mặt đen không nhận rõ.
33. Đặng hữu-Tước, 40 tuổi làng Ô-mê, tổng Ngô-xá, huyện Bình-lục tỉnh Hà-nam.
34. Một người đàn-bà chừng 36 tuổi, không áo không quần, yếm nâu, tóc dài.
35. Một đứa con gái chừng 4 tuổi, áo cánh nâu, đầu trọc.

Tin sau cùng

Ngày 20 Septembre 1926

Một việc xung đột ở Nancy

Trong khi một cuộc hội nghị của đảng cộng-sản giải tán ở Nancy (Pháp) có người bắn súng vào lính cảnh-sát, vì vậy xảy ra việc xung đột dữ dội, sáu người lính cảnh-sát bị thương Cả bắt nhiều người.

Người Pháp và người Ý

Đảng Fascistes ở Livourne bắt một cái tàu Pháp tên là *Liamone* chạy từ Bastia đến Livourne phải kéo cờ rủ, vì vậy ở Bastia (Corse) có xảy ra việc biểu tình phản đối đảng fasistes; nhân dân thành ấy biểu tình phản kháng trước bộ lãnh sự Ý, bộ lãnh sự Ý phải kéo cờ Pháp ở bên cờ Ý, và trong cửa bể, thì tàu Ý phải kéo cờ Pháp. Quân lính đã dẹp được yên.

Một cuộc bay của Pháp

Báo *Matin* đăng tin rằng hiện ở Pháp đang dự bị 3 chiếc tàu bay để bay qua Đại-tây-dương từ Paris đến New-York. Trong khoảng từ ngày 5 đến ngày 10 octobre này thì một cái tàu sắp sửa xong, Trung-tá Weiss sẽ cầm máy một chiếc tàu ấy. (*Indopacifi*)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc buôn súng lậu. — Trong số báo ngày hôm qua bản quán đã thuật qua về việc buôn súng lậu, nay lại tiếp thêm được tin sau này:

Sáng thứ hai sở mật-thám phái người xuống khám tàu *Pei-ho* thì bắt được ở buồng người coi kho tên là Château mười khẩu súng lục và 31 bao đạn. Hiện Château đã phải tống giam một lượt với Đặng-v-Thịnh nhà ở phố Cầu đất, số 52, là người gửi tiền sang Pháp để mua súng lậu.

Cáo bạch. — Ai mua báo tháng trả tiền trước hoặc trả tiền sau, nếu không có rẹcu của bản-hiệu ký nhận thì bản-hiệu không chịu trách nhiệm.

Và ai mách được đứa trẻ đi bán báo lẻ nào thường hay cho quý-danh nào thuê báo, sáng xem tối giả, thì bản hiệu xin biếu một tháng báo không lấy tiền và on mãi mãi.

Nam-Tân

KỶ-NIỆM, KỶ-NIỆM:

Từ ngày 14 cho đến ngày 19 tháng tám ta này, chúng tôi có đặt xe autobus để đón liệt-vị thập-phương đi chiêm-bái đền Kiếp-bạc cho được chắc chắn cẩn thận, kính-xin liệt vị chiếu-cố.
Haiphong đi sáng 7 giờ 30; trưa 1 giờ 30.
Kiếp-bạc về sáng 8 giờ ; trưa 2 giờ 30.
Giá tiền một lượt 1$50, hai lượt 2$70.
Haiphong: chỗ xe đỗ tại sông lấp (trước cửa trường học nhà nước) muốn cẩn thận xin lấy vé hôm trước.

CHỨC-CHUNG CÔNG-TY
N° 180, Bd Bonnal, Haiphong
Kính-cáo.
5.887

VĂN-ĐIỀN (Hà-đông)

Ngày tháng năm mới rồi đã xảy ra một đám cướp ở làng Cổ-điển, quan trên đang tra xét vẫn chưa ra, nay lại có một đám nữa, ước độ 12 đứa ngay hôm 9 tháng 8 ta hồi nửa đêm, vào cướp một nhà thợ may, nhà chủ buôn bán cũng có mặn mặt. Khi chúng vào lấy thuổng bẩy cửa, trái ngay khổ chủ khảo của, người vợ chạy thoát ra cổng sau hô hoán lên để dân hàng phố đến cứu. Lúc bấy giờ có ông chánh hương hội và phó lý làng Văn-điển nghe thấy tiếng kêu liền ở đình ra về, giữa đường có mấy đứa đứng chiến thủ, thình lình ra đánh. Người phó lý sẵn sức trống lại và lăn vào ôm được một tên cướp, nhận rõ là người làng mình ra trú ngụ ở phố, sau chúng đánh tháo, người phó lý bị nhiều vết thương, còn chánh hương hội cũng bị thương, nhưng thương nhẹ.

Chúng lấy mất non 400 $, vừa tiền vừa đồ đạc, tơ lụa, quần áo.

Sáng hôm sau chức dịch đã trình quan sở tại.

Mấy tháng nay sảy luôn hai đám cướp, ghê thật! Bọn này mong manh cũng lại bọn cướp ở Cổ-điển ngày tháng năm. Chúng đã quần tam tụ ngũ ngày cữ mưa lại định vào làng Quang-tó và làng Huỳnh-cung, nhưng tiết lộ lại thôi.

Chúng táo gan thật, hiền nhiên phố xá kẻ qua người lại luôn, lại giáp nhà ga mà còn dám thế, còn những chỗ hẻo lánh xa xôi thì thế nào?

PHÚ THỌ

Một cái tai nạn bất kỳ: Con quan hai Ménage ngã xuống giếng. — Sáng chủ nhật vừa rồi, quan hai Ménage cùng với phu nhân và một người con trai 9 tuổi ở Hanoi lên chơi quan phó sứ Thierry. Chiều hôm ấy, quan hai Ménage đi chơi với quan phó sứ để vợ và con ở nhà. Đứa con chạy ra vườn chơi, cúi xuống giếng xem, chẳng may ngã ngay xuống giếng. Hai người lính liền nhảy xuống để mò lên mà cũng không được, đến người thứ ba xuống mới vớt lên được, nhưng cậu bé con không sao chữa được nữa. Tử thi đã đưa về Hanoi để chiều thứ hai cất đám.

HƯNG YÊN

Nhà xéc Annam. — Hội xéc Annam (Cercle Annamites de Hưng-yên) nay đã được phép lập thành, theo như quyền điều lệ đính theo nghị định cho phép của quan Thống-sứ.

BẢN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng mười tây 1925 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 5 tháng mười tây 1926 (*29 tháng tám ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Sổ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quan Chủ Vạn-bảo.
BRENIER
7845

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, số 7, phố hàng Gai, Hanoi.

Bán buôn: Máy đánh lửa (briquets), bùi-nhùi (amadou), đá lửa (pierre pour briquet).

Xin viết thư lấy giá. 3058

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Cuộc hát giúp dân bị thủy tai ở Bắc-Kỳ. — Ngày thứ ba 14 vừa rồi, tại rạp hát Bắc-Hòa có bày một cuộc hát cải-lương của Chánh phủ Bảo-hộ bày ra để lấy tiền giúp cho nạn dân bị thủy tai ở Bắc-Kỳ.

Tối đêm ấy có quan Khâm-Sứ, quan Đốc-Lý phủ Khâm-Sứ, viện Cơ mật cùng quan lại Tây Nam đến có dự cuộc hát ấy rất đông đủ.

Nghe đâu đã thu được một số tiền khá lớn, số tiền ấy đã do quan Khâm-Sứ gửi cho quan Thống-sứ Bắc-Kỳ để cứu nạn dân ở bị thủy tai.

Ai là người đồng bào thì tưởng nên tỏ lòng bác ái kiếm cách này cách kia để quyên tiền giúp cho dân xứ ấy.

Miếng khi đói bằng gói khi no của tuy tơ tóc, nghĩa so nghìn vàng.

THỪA-THIÊN

Tự-tử. — Mới rồi ở làng Phù-Lương có xảy ra một chuyện khiến ai nghe đến cũng phải ghê, nguyên do chuyện ấy như sau này:

Có một ông lý trưởng làng, không biết dận thân tại phận hay là oan ức gì mà lại mượn sợi giây lưng kia mà đành thắt cổ tự-tử ở giữa trường học Quảng điền mà khi đã chết rồi cổ treo lủng lẳng thì thiên hạ thấy và mắc áo quần sang trọng lắm, dù dây khăn vấn chỉnh tề lắm, mà nơi cổ lại có cuốn một cuốn giấy viết chữ nho nói rằng, và chết đây là vì oan ức, hai bên vai cũng có hai tờ giấy cũng nói rằng chết oan dưới đôi dày họ cũng có hai miếng nói rằng chết oan lắm oan lắm!!!

Người bàn kẻ tán chẳng biết ai phải ai trái, nhưng xét cho kỹ thì nghe đâu dân làng ấy có đâm đơn kiện tên lý-trưởng ấy, vì lẽ gì, chẳng biết mà quan huyện lại ép nồng hay bởi làng ép uổng mà lại chết một cách oan khổ như vậy.

Tại hiệu CHARMEUSE

Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN:

Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con; — tất tay, tất chân, khăn; — áo đàn-bà, con-gái; — tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.

Vừa mới sang mũ cát-két cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.

Hiệu « CHARMEUSE » **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TÂY RẤT RẺ.** 3064

NHÂN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: *Giầy gai tây để khâu bao*, cũng là các thứ *Bao gọc Rọc-Xanh, rọc Tím*, bao cũ, bao mới, đều có cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bút Máy* hiệu « EDAC ». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc hạ tới 0$25, vậy hơi giá được bao nhiêu tôi xin hiến các quí-khách hết cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.
ĐỨC-LONG, 90, Rue des Pavillons-Noirs (số 90, Phố Hàng Mã-Mây) Hanoi
3021

KHÁCH SẠN
(HÔTEL LÊ-VĂN-AN)

ANNAM QUINHƠN

Kính trình qui-khách,
Tôi mới mở nhà khách sạn rộng-rãi sạch-sẽ có đủ:
— Buồng ăn (cơm ta, cơm tây.....)
— Buồng ngủ (dường ta, dường Hồng-kông, nhà tắm.....)
— Nhà để xe và xe ô-tô cho thuê.....
Xin các ngài chiếu cố.
Đánh giây thép thì đề: LEVANAN Quinhon
3062

TÔ-HỒNG-ANH

HIỆU MAY QUAN ÁO TÂY
ĐƯỜNG FRANCIS GARNIER, số 1 (TRÔNG RA HỒ HOÀN-KIẾM)

Các hàng mới ở Tây sang: Hàng demi saison: *tropical* các mùi, *gabardine* các mùi, *serge* trắng giọc xanh và *serge* trắng giọc đen, *alpaga* sám và đen.

Hàng rét: *laine fantaisie* đủ các mùi, *serge* mùi tam giang, đen và *serge marron multicolore.*

Hàng may *pardessus*: *ratine noir, marron clair, marron foncé* và *ratine multicolore*, vân vân.....

Các qui-khách muốn mua xin đến chọn ngay từ bây giờ. 3060

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN

Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho: Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ sà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này:

Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.

Mua buôn xin hỏi Hiệu Đắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi. Giây nói số 341.

P. S. Sà-phòng hiệu « ĐẦU THỎ » này đã duyệt tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả. 3056

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Họp đại hội-đồng thường niên và bất thường

Đúng một giờ chiều hôm chủ nhật 3 octobre 1926, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng thường niên và bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Các việc hôm ấy bàn sẽ định như sau này:

1· Nghe tờ trình của hội-đồng quản-trị (Conseil d'administration);
2· Nghe tờ trình của ông kiểm-khảo (Commissaires censeurs);
3· Duyệt y tờ trình của hội-đồng quản-trị; tờ trình của các ông kiểm-khảo; tờ khai lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1925 đến 30 avril 1926.
4· Duyệt y các công việc của hội-đồng quản trị làm từ ngày 1er Mai 1925 đến 30 Avril 1926.
5· Định hẳn việc tăng vốn hội, đổi điều lệ hội và công nhận các cổ-phần mới;
6· Bầu lại hội-đồng quản-trị năm 1926 — 1927 và định lương đại-lý;
7· Bầu lại các ông kiểm-khảo về năm 1926 — 1927 và định tiền phụ-cấp;
8· Các việc vặt.

Tối thứ ba 21 Septembre 1926

NGUYỆT ĐIỆN KIẾN GIAI NHÂN

Cung giăng người ngọc rõ ràng,
Khiến người dạ sắt gan vàng cũng xiêu,
Công trình kể biết bao nhiêu,
Ai hay tạo hóa cũng chiều cho ai.

Tối thứ tư 22 Septembre 1926

HOÀN-KIM NGỘ-TỬ

Lòng nhân trời có phụ dân,
Một con một của ai hần kém ai,
Bởi người đem dạ đơn sai.
Cho nên mất vợ về ai ô kia,
3006

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc tháu quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Rượu bồ-đào:

« TONIQUE TONKINOIS »
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

... so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

« Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

« Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy. »

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá *bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.
3061

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

振商號

Trong người ta có ba sự nhất cần : ăn mặc và ở. Nay sẽ kể về ăn, một món ăn để nhất cần là sạch sẽ hợp vệ-sinh và có bổ ích cho người ta. Như thế, hiệu Tchan-Xuong Công-ti chế ra các thứ bánh tàu, bánh tây, b'scuit, các thứ kẹo Tây, kẹo nhỏ rẻo, kẹo yến mềm, kẹo rừa, kẹo sữa bò và còn nhiều thứ bánh kẹo khác nữa, không thể kể xuể được. Nguyên-liệu toàn dùng cực phẩm, chế pháp nhất là cần thận sạch sẽ vừa chang-hoàng lịch-sự làm quà bà con thực là đích đáng lắm. Các ngài chiếu-cố bản-hiệu thành tâm cảm ơn vô cùng, gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre remboursement),

Kính-cáo

Tổng-lý

WONG KONG SANG

106, Rue des Voiles, Hanoi

Hoa Đào Trước gió

(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dày non 300 trang. Giá bán 0$ 65
Cước phí 0$ 20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gởi cho :

M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.556

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng : tiền mua báo bỉ phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bỉ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET !

Rượu này uống mất khan tiếng và tiêu. Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHỦA HÃNG CRÈMES BẠT-HÀ. ở Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm. Hãng chế ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi
9'01

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Dù các ngài đau dạ dầy đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là : Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

1$ 00 một hộp năm cachets

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng : nhám những số tiền quá hai hào (0$ 20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

BÊN PHÁP MỚI SANG

Bản hiệu lại mới có hàng bên Pháp sang nhiều các thứ đa, đủ các mùi, thật đẹp và bền. Bản-hiệu lại mới mở thêm một Chi-điếm nữa ở số nhà 27, phố cửa-đông, Nam-định (ne 27 rue carreau) cũng bán đủ các thứ hàng da như : yên, cương, đồ xe, giầy tây, giầy ta, hòm, valises, cặp sách, porte-feuilles, thắt lưng, cùng các thứ hàng khác bằng gia

Xin mời các quý khách chiếu cố đến cho bản-hiệu rất lấy làm cảm tạ.

GIANG THỊNH

Chính điếm số 1, phố hàng-trống (Rue Jules Ferry Hanoi)
Chi điếm số 27, phố cửa đông (Rue Carreau Nam-định)

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sót
Dễ lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . **0$ 90**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI
3003

LE PARFUM DES HUMANITÉS

(Sử-Ký THANH-HOA)

Soạn-giả : E. VATRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển : **2$ 00**
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển : **1 . 00**
Ở các tỉnh, xin định thêm tiền cước gửi Recommandé : 0$ 30 thứ 2$ 00 và 0$ 50 thứ 1$ 00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

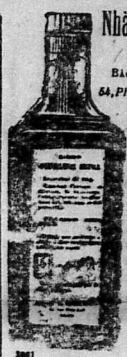
RỒM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rồm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0$ 50

Bán tại hiệu Bảo-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI
3001

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rảo phải, làm cho hay ho vặt.

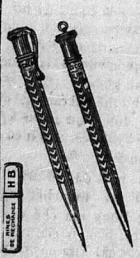
ẤY LÀ :
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BỔ 1$ 40

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

HANOI

Gian hàng bày các thứ giấy bút

VENTE RÉCLAME !

Le Célèbre **CICO** Marque Française

PORTE-MINE RÉSERVOIR

Le dernier cri, élégant, pratique, économique. En plaqué argent, riche guillochage, choix de modèles avec agrafe pour poche ou avec anneau pour chaîne. Plus de crayon cassé ni de mine gaspillée. Le réservoir contient assez de mines pour plusieurs mois et les mines de rechange se vendent un prix raisonnable. Valeur exceptionnelle. Quantité limitée.

Prix : 1 $ 25

3005

Các ngài thích rượu Cognac

NÊN DÙNG

COGNAC COURVOISIER

là thứ rượu quí

của

NÃ-PHÁ-LUÂN HOÀNG-ĐẾ

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Touranе, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(RỪNG BẢO-ĐẠI, RỪNG PHỐ-VỊ, RỪNG HẠ-CƯƠNG)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có sưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đỗ-xá.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dán bà ở cữ* . . . . . *Một litre :* **2$ 40**
Trước khi ăn cơm nắng một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1 , 25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1 , 25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh giịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai :* **1 , 25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai :* **0 , 80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 1$ QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Phải 2 quan lẻ, gần rồi về sau đồng làm 10 tháng mỗi tháng 20 quan, theo nhặt lười ngày 12 mars 1900 thời là chắc-chắn cho người mua.

Theo đồng số gần tới quả-thành nhân ngày được một số vé được dự ngày cuộc rút số kỳ sau nếu khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được lĩnh 10 FRANC cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

mỗi kỳ số số sau ngài lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số số vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 16 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)
3048 d

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

L'armée anglaise en fut profondément ébranlée. Nul doute que, s'il n'eussent été affaiblis dans leur premier choc par le désastre du chemin creux, les cuirassiers n'eussent culbuté le centre et décidé la victoire. Cette cavalerie ex raordinaire pétrifia Clinton qui avait vu Talavera et Badajoz Wellington, aux trois quarts vaincu, admirait héroïquement. Il disait à demi voix sublime !

Les cuirassiers anéantirent sept carrés sur treize, prirent ou enclouèrent soixante pièces de canons, et enlevèrent aux régiments anglais six drapeaux, que trois cuirassiers et trois chasseurs de la garde allèrent porter à l'empereur devant la ferme de la Belle-Alliance.

La situation de Wellington avait empiré Cette étrange bataille était comme un duel entre deux blessés acharnés qui, chacun de leur côté, tout en combattant et en se résistant toujours, perdent tout leur sang. Lequel des deux tombera le premier ?

La lutte du plateau continuait.

Jusqu'où sont allés les cuirassiers ? personne ne saurait le dire. ce qui est certain, c'est que, le lendemain de la bataille, un cuirassier et son cheval furent trouvés morts dans la charpente de la bascule du pesage des voitures à Mont-Saint Jean, au point même où s'entrecoupent et se rencontrent les quatre routes de Nivelles, de Genappe de La Hulpe et de Prux-lles. Ce cavalier avait percé les lignes anglaises. Un des hommes qui ont relevé ce cadavre vit encore à Mont-Saint-Jean. Il se nomme Dehaze. Il avait alors dix-huit ans.

Wellington se sentait pencher. La crise était proche.

Les cuirassiers n'avaient point réussi, en ce sens que le centre n'était pas enfoncé. Tout le monde ayant le plateau, personne ne l'avait, et en somme il restait pour la plus grande part aux anglais. Wellington avait le village et la plaine culminante ; Ney avait que la crête et la pente. Des deux côtés on semblait enraciné dans ce sol funèbre

Mais l'affaiblissement des anglais paraissait irrémédiable. L'hémorragie de cette armée était horrible. Kempt, à l'aile gauche, réclamait du renfort. *Il n'y en a pas*, répondait Wellington, *qu'il se fasse tuer !* — Presque la meme minute, rapprochement singulier qui peint l'épuisement des deux armées, Ney demandait de l'infanterie à Napoléon. et Napoléon s'écriait : *De l'infanterie ! où veut il que j'en prenne ? est-il que j'en fasse ?*

Pourtant l'armée anglaise était la plus malade Les poussées furieuses de ces grands escadrons à cuirasses de fer et à poitrines d'acier avaient broyé l'infanterie. Quelques hommes autour d'un drapeau marquaient la place d'un régiment, tel bataillon n'était plus commandé que par un capitaine ou par un lieutenant ; la division Alten, déjà si maltraitée à la Haie Sainte, était presque détruite ; les intrépides belges de la brigade Van Kluze jonchaient les seigles le long de la route de Nivelles ; il ne restait presque rien de ces grenadiers hollandais qui, en 1811, mêlés en Espagne à nos rangs, combattaient Wellington, et qui, en 1815, ralliés aux anglais, combattaient Napoléon. La perte en officiers é ait considérable. Lord Uxbridge, qui le lendemain fit enterrer sa jambe, avait le genou fracassé. Si du côté des français, dans cette lutte des cuirassiers, Delord, L éritier, Colbert, Dnop, Travers et Blancard étaient hors de combat, du côté des anglais, Alten était blessé, Barne était blessé, Delancey était tué, Van Merlen était tué, Ompteda était tué, tout l'état-major de Wellington était décimé. et l'Angleterre avait le pire partage dans ce sanglant équilibre. Le 2e régiment des gardes à pied avait perdu cinq lieutenants-colonels quatre capitaines et trois enseignes ; le premier bataillon du 30e d'infanterie avait perdu vingt-quatre officiers et cent douze soldats ; le 79e montagnards avait vingt-quatre officiers blessés, dix-huit officiers morts, quatre cent cinquante soldats tués. Les hussards hanoviens de Cumberland, un régiment tout entier, ayant à sa tête son colonel Hacke, qui devait plus tard être jugé et cassé avaient tourné bride devant la mêlée et étaient en fuite dans la forêt de Soignes, semant la déroute jusqu'à Bruxelles. Les charrois les prolonges les bagages, les fourgons pleins de blessés, voyant les français gagner du terrain et s'approcher de la forêt, s'y précipitaient ; les hollandais, sabrés par la cavalerie française criaient : alarme !...

(A suivre).

Những kẻ khốn-nạn

LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Bên quân Anh thất điên bát đảo. Giả sử quân giáp-kị nước Pháp mà không bị cái miếng đau con đường trũng, thì còn gì là quân Anh nữa, quân Pháp quyết hẳn là đại-thắng rồi. Ông tướng nước Anh là *Clinton*, tuy đã được dự trận *Talavera*, trận *Badajoz* rồi mà thấy đạo thần-binh này cũng phải ngẫn người ra như phỗng đá. Ông Huệ-linh-tôn bốn phần thua ba rồi mà cũng cầm phục, lẩm-bẩm trong miệng mà khen: Trác-tuyệt! (Giỏi thay! Lấy-lừng thay! Tráng-liệt thay!)

Trong số mười-ba cái phương-binh quân Anh thì quân giáp kị Pháp đánh tan được bảy, lại cướp được hoặc hủy-hoại được sáu-mươi khẩu đại-bác; cướp được sáu lá cờ, sau sai ba tên giáp-binh và ba tên khinh-kị đem đến tận trại *Belle-Alliance* mà tâu nạp hoàng-đế.

Thế trận của ông Huệ-linh-tôn thì lại thêm nguy. Cái đại-thế trận ấy, lúc ấy thành ra như hai người đã bị thương rồi, máu cùng chảy ròng-ròng mà vẫn dằng co nhau, nhất quyết đánh nhau cho chí-tử. Hai người ấy thì rồi ai ngã trước?

Trên cao-nguyên trận vẫn cứ đánh.

Quân giáp-kị nước Pháp rồi sau đi lên đến tận đâu? Điều ấy không ai nói được. Duy chắc được có một điều, là ngày hôm sau, có một người nơm thấy một tên giáp-kị với một con ngựa, chết ở trên cái sà nhà, chỗ nhà cân đề cân những xe hàng qua lại, tại chính chỗ *Mont-Saint Jean*, là chỗ bốn con đường đi *Nivelles*, đi *Genappe*, đi *La Hulpe* và đi *Bruxelles* gặp nhau thành ngã-tư. Thì ra tên giáp-kị ấy đã chạy qua được cả các bàng quân ăng-lê.Một người trong bọn người đã đi nhặt cái xác tên giáp-kị chết đó, ngày nay hãy còn sống ở trong làng *Mont-Saint-Jean* đó. Tên người ấy là *Dehaze*. Năm ấy anh ta mới có mười-tám tuổi.

Ông Huệ-linh-tôn xem thế quân mình thấy núng. Cuộc thắng bại sắp quyết.

Quân giáp-kị Pháp thế chưa gọi là được, bởi vì trung-quân ăng-lê vẫn còn vững. Hai bên lúc ấy cùng giữ được chỗ cao-nguyên, tức là cao-nguyên chưa về hẳn tay ai, mà phần lớn là vẫn ở tay quân Anh. Ông Huệ-linh-tôn thì giữ được trong làng và chỗ cánh đồng cao nhất; ông *Ney* chỉ chiếm được có cái chỏm cao-nguyên và cái đồi mà thôi. Hai bên cùng như mọc rễ ở chỗ đứng, không ai lay đi được nữa.

Nhưng mà bên quân Anh thấy sức yếu đi nhiều, không sao mà chữa cho lợi thế lại được nữa. Cái chỗ máu chảy của quân Anh nơm vào mà gớm. Bên tả-dực thì ông *Kempt* xin cho quân tiếp-ứng. Ông Huệ-linh-tôn trả lời: Còn quân đâu nữa mà cho đi tiếp ứng, bảo ông ấy đánh kì cho đến chết bất thôi! — Cũng trong một phút ấy, thì bên này ông *Ney* cũng đang sở tâu xin thêm it lục-quân. Xét đó thì hiểu cái trình-độ suy-nhược của cả hai bên. Đại để phán: Ông xin lục-quân! Ông bảo ta lấy đâu ra bây giờ? Hay là ông muốn ta làm được ra quân hay sao?

Xét hai bên thì bệnh-tình bên quân Anh là nguy nhiều. Bấy nhiêu trung-đội quân cùng bận thiết-giáp, ngực như thép cả, xông vào mà đánh thì còn gì là lục-quân. Vài ba người đứng quanh một lá cờ, ấy là một cơ lúc trước; cờ *ba-tay-đông* chỉ còn một viên đại-úy, hoặc trung-úy dương cầm quân; *di-vi-đương Alten* đã bị đau ở chỗ *Haie-Sainte* rồi trận này nữa thì gần tan hết; cả một đại-đội *Van Kluze* toàn người nước Bỉ, thật là hùng-tráng, bây giờ năm cả dưới ruộng khóa-mạch ở dọc con đường *Nivelles*; bọn linh Hà-lan đánh lựu-đạn, năm 1811 cùng với quân ta đánh Huệ-linh-tôn bên đất Y-pha-nho, đến 1815 thì lại theo với quân nước Anh mà đánh quân của Pháp-quốc hoàng-đế, phen này thì chết hầu hết, chỉ còn lác-đác một đôi người. Tướng, tá, úy bên Anh thì mất nhiều lắm. *Lord Uxbridge* bị đạn tiu vỡ đầu gối, hôm sau phải làm ma chôn cái ống chân gẫy. Tuy bên quân Pháp thì ông *Delord*, ông *Lhéritier*, ông *Colbert*, ông *Dnop*, ông *Travers* và ông *Blancard* đã phải ra ngoài trận, nhưng bên quân Anh thì ông *Alten* bị thương, ông *Barne* bị thương, ông *Delancey* chết, ông *Van Merlen* chết, ông *Ompteda* chết, cả bộ tham-mưu của ông Huệ-linh-tôn chết sạch, thì nước Anh trong keo này đã là hao tổn thiệt thòi hơn nước Pháp lắm. Những một *lê-gi-măng* thứ hai quân bộ-binh thị-vệ, mất cả thảy năm ông trung-tá, bốn ông đại-úy với ba ông hải-quân trung úy nữa; *ba-tay-đông* thứ nhất, cơ lục-quân thứ 30 mất đến hai-mươi-bốn viên tá-úy với một-trăm mười-hai tên quân; cơ thứ 79 quân thượng-du thì phải mất hai-mươi-bốn viên tá-úy bị thương, mười-tám viên chết trận, bốn trăm rưỡi linh chết. Trong đạo quân kị-mã xứ *Hanovre* của ông *Cumberland* (1) thì cả một cơ, có ông đại-tá *Hacke* cầm quân, thấy trận đánh dữ quá đã quay đầu chạy trốn vào trong rừng *Soignes*; rồi sau đem tin quân Anh đại-bại lên đến tận kinh-đô Bỉ-li-thi, ông đại-tá ấy sau bị tòa án binh xử tội cách chức. Những xe tri-trọng, những xe pháo-thủ, những đồ hành-lý, những xe người bị thương nom thấy quân Pháp tiến nhiều về phía rừng thì cũng liệu đường chạy vào rừng cả. Những quân Hà-lan bị quân Pháp đuổi chém thì vừa chạy vừa kêu nguy-cấp!

(Còn nữa)

1. Trong mấy bài này, có lẽ dịch tiếp tên người ra tên xứ, tên xứ ra tên người nhiều chỗ, bởi vì dịch-giả không kịp kể-cứu cho kĩ, nhưng xét ra đại-ý là, một trang giả sử ở một bộ tiểu-thuyết thì cũng không có quan hệ gì. Vậy độc giả ông nào muốn xem cho tường nên cứu ở các sách sử kí.

Những hồi từ đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	223 trang, bán.	0 $	50
— II	203 —	0	45
— III và IV	159 —	0	35
— V và VI	148 —	0	35
— VII và VIII	314 —	0	65

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . . . 0 $ 20
Có năm quyển gửi làm một gói 0 80

KHẢO VỀ Y-HỌC CỦ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Giời đất tự khi chưa phân biệt khí âm khí *dương*, đã có một nguồn nước; người ta tự khi chưa thành hình thể, đã có một điểm chân nguyên.

Bắt đầu tự khi mới kết thai, trong bào thai trước sinh một đọc thắng, coi hình như cái nhị hoa sen, cái đọc thẳng tức là cái cuống rốn sau này; cái nhị sen tức là hai quả cật sau này mà trong cái nhị sen có một chất trời lớt phớt như là khói nhạt, đó là khí chân nguyên. Sau khi kết chân nguyên đã sung mãn rồi, mới thành rõ hình thể hai quả cật; hai quả cật là thầy tạng, thầy sinh một, cho nên buồng gan sinh thứ nhì; gan là mẹ tạng, mộc sinh hỏa, cho nên quả tim sinh thứ ba; tim là hỏa tạng, hỏa sinh thổ, cho nên lá lách sinh thứ tư, lá lách là thổ tạng. thổ sinh kim, cho nên phổi là kim tạng sinh thứ năm. Rồi sau sáu phủ lần lượt sinh theo: tam tiêu là kho chứa của mệnh môn, thì tam tiêu sinh thứ sáu; bong bóng là kho chứa của hai quả cật, thì bong bóng sinh thứ bảy; trái mật là kho chứa của buồng gan, thì trái mật sinh thứ ba; ruột non là kho chứa của quả tim, thì ruột non sinh thứ tư; dạ dày là kho chứa của lá lách thì dạ dày sinh thứ năm; ruột già là kho chứa của phổi, thì ruột già sinh thứ sáu Tạng, phủ đã đủ, rồi sinh bốn chân tay và gân xương, da. tait, lông, tóc, tai, mắt, mồm, mũi, mà thành hình thể.

Lời bàn Tiên tinh : (tả văn như hà thị huyền mẫn? anh nhi sự sinh tiên hữ hình thực) nghĩa là « thử nghĩ xem cần do người ta mới sinh ra làm sao? thì bắt đầu sinh hai quả cật trước ». Vậy người ta chưa có hình thể, đã có ngay hai quả cật, cho nên thận tạng là gốc năm tạng, sáu phủ, mười hai kinh mạch, mà sự bế hấp (thở) sự tiêu hóa, trước hết phải nhờ nó cả, thế mới rõ thận tạng cần bản tiên thiên. Còn như một điểm nguyên dương nay ở quãng giữa hai quả cật tức là mệnh môn, « mệnh môn nghĩa là cửa sinh mệnh; và hai quả cật hai bên, mở ra khép vào, hình như hai cánh cửa. » Mệnh môn là hỏa, là dương, hai quả cật là thủy, là âm. vậy mới thành ra tượng quẻ khảm.

đây là vạch quẻ khảm, một hào dương hãm trong hai hào âm.

Người ta nhờ có mệnh môn hỏa vận hành tam tiêu, để ăn để uống mới có thể dẫn nhuyễn ra mà tiêu hóa để nuôi thân thể. Chẳng có thế. Nội kinh cũng có nói (hễ bổ hỏa sinh kì) « mệnh môn hỏa sinh khí chân dương »; tiên kinh cũng có nói (lưỡng thận trung gian nhất điểm minh, nghịch vi đan mẫu thuận vi nhân); « một điểm sáng ở quãng giữa hai quả cật, xung nghịch lên là tổ phải uống thuốc, mà thu liễm xuống thì tức là khí nguyên dương cho người ta qui bản ». vậy thì mệnh môn hỏa chẳng phải là mệnh căn của người ta là gì?

Người ta cũng có gọi mệnh môn hỏa là long hỏa, vì khí nguyên dương kỳ sinh ở quãng giữa hai quả cật là thầy tạng, mà khí nó xung bốc lên thì động cả đến tâm hỏa, khác nào rồng lên dưới đáy bể, mà rồng bay thì lửa phát theo, cho nên mới vì như vậy.

Vậy mới biết mệnh môn hỏa không phải là dưỡng hỏa hóa sinh ở dưới đất, nó là âm hỏa hóa sinh ngoài tự trên giời, cho nên cổ ngữ có câu: (thầy xuất cao nguyên, hỏa tự thầy sinh) nghĩa là : « nguồn nước tự trên cao chảy xuống, mà lửa thì ở trong nước ». Ấy cũng là thận thầy bẹp về phương bắc, mà mệnh môn hỏa kỳ sinh trong thận tạng.

Thầy là âm, hỏa là dương, mà là tên riêng của giời đất ngoài là dương, đất là âm ». Những khí dương không thể hóa những khí âm không thể sinh, tất phải có khí dương ở trên giời đưa xuống, khí âm ở dưới đất trần lên, thầy hòa hỗn hợp, thì muôn vật mới hóa sinh được. Bởi vậy, mệnh môn hỏa sinh trước thận thầy, mà thận thầy thì giúp mệnh môn hỏa cho được hóa sinh.

Bực thần thánh đời xưa xét biết thận tạng là gốc để sinh mệnh, nên lời bàn chẩn mạch có nói rằng: (người ta có xích mạch của xích thận, bàng quang, hữu xích mệnh môn, tam tiêu) rằng như nay có rễ, cho rằng sinh là khỏe mà rễ còn tươi, thì cây cũng sống, cho nên ăn mạnh không bệnh thương hàn, tố. xem xích mạnh tuyệt là thận nguyên tuyệt, xích mạch chữa tuyệt là thận nguyên chữa tuyệt mà thôi, chứ thốn mạch là không kể đến). « Thốn tức là hầu thốn, để xem mạch tâm hỏa ».

Thận tạng quan hệ như vậy, vậy ta phải giữ gìn thận tinh cho khỏi tổn thương thận khí. Tinh là gì? là cái anh hoa trong thận thầy, thần khí người ta phụ lệ với chân tinh cũng như cá ở dưới nước, sa mù ở trên mặt bể, nếu chân tinh kiệt, thì thần khí tán loạn ; đó là lẽ tất nhiên. Xem ngay như đứa trẻ sơ đẻ biết sắc dục là cái gì, mà cũng có lúc ngẫu sơ tượng khởi, thế là chân tinh ngẫu hội để cho thần khí phụ lệ, đến khi mười sáu tuổi biết giao cấu, tinh tiết thì nguyên khí hợp hội, thác nào tượng quẻ kiền đến ra một vạch giữa mà bổ đôi thành tượng quẻ ly. Khi đó không tiết độ, dâm dục thái quá, khiến chân tinh hao kiệt, thì thận khí tán mà sinh bệnh.

Quẻ kiền ba vạch liền, là nói chân khí còn nguyên.

Quẻ ly vạch giữa đứt, là nói chân khí đã khuy.

Dưỡng bệnh ai chẳng biết số tinh làm nhẽ. Nhưng số tinh có nhiều lẽ:

1. Muốn số tinh cần phải quả dục. Vì con gái con gái mà đa dục, thì thận hỏa nhảy động, tinh phải lia cung, cấm không giao hợp, chân tinh cũng tắm dần tiết xuất, khác nào cái nước lửa đã hỏa, còn khi nào giữ lại trong thanh cấu được; cao nên muốn số tinh cần phải quả dục.

2 Muốn số tinh cần phải tiết lậu. Vì tổn tinh thương thận, không cứ một mối nào, mất một vẻ coi sắc đẹp, tai tinh sắng háo; tai mắt vì nghe tiếng hay, thì tinh cũng háo; quả tim mất vẻ sợ lo nghĩ, thì tinh cũng háo; ani thể một vẻ sự vận động, tai tinh cũng háo,cho nên muốn số tinh cần phải tiết lậu.

3- Muốn số tinh cần phải tức nộ. Vì thận tạng chả bế tàng, can tạng chả sơ tiết, bởi tang cùng là tương hỗ tàng tiết, mà thận tạng không bế tàng rồi, can hỏa động, thì sự sơ tiết thái quá, mà thận tạng không bế tàng rồi, thận tạng không bế tàng, thì chân tinh tán mạn, không thu liễm được cho nên muốn số tinh cần phải tức nộ.

(Còn nữa) Phùng năng Tịnh

VĂN UYỂN

Cảm tác

Tuổi đã thơ, trò cũng lại thơ,
Tơ thơ thẩn thẩu đến bao giờ?
Hỏi chuông cảnh làn vang trời đất,
Cái giấc mơ màng đã tỉnh chưa ?!

Tỉnh rồi

Giấc mơ nay đã tỉnh rồi,
Văn-minh sẵn bước theo đòi mà lên,
Sao cho rõ mặt Rồng Tiên?
Hỡ tổng chuyên-chế sách đèn sớm khuya.

Người câu cá

Kia ai lững-thững thuyền câu,
Bên thành tấp-tểnh bóng lau che mình.
Tuyết-sương bao quản công trình,
Nhà trên mặt nước thú mình mình hay.

Đức-thọ P-Đ-B.

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sữ-Ký Thanh-Hoa)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Viết chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin dành thêm tiền cước gửi Recommandé : 0 $ 30 thứ 2 $ 00 và 0 $ 20 thứ 1 $ 00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. BOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thăng
61 — 63, Rue de Coton — Hanoi

Các việc linh trưng và đấu giá

Ngày thứ ba 28 septembre 1926. — Hồi 9 giờ sáng tại sở Hỏa xa đạo Bắc (tầng gác nhà la-ga Hanoi) sẽ cho linh trưng 300 hòm sữa hộp đặc (mỗi hòm 48 hộp và mỗi hộp 400 grammes) dùng cho các nhà thương từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927 từng nộp tại Hanoi, và nộp tại Haiphong.

Điều-lệ linh trưng để tại sở Y-chính Hanoi và tại phòng giấy quan chánh nhà thương binh ở Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926. — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ấn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 15 septembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nha Thương-chính Hanoi và Saigon cho linh-trưng việc in sổ và bản cáo giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải linh bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ, — Tại nha Thương-chính Hanoi và Saigon gọi linh-trưng các sổ và giấy in cho các sở Thương-chính trong năm 1927. Tiền linh trưng phải khai bằng bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa ba nha Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nha Thương-chính Saigon.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại đạo Hỏa-xa phía Bắc, ở nhà la ga Ha-nội gọi linh trưng cho các đạo hỏa-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-vương ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau các toa máy.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau các toa máy.

Các giấy má về việc linh trưng này đã tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo hỏa-xa phía Bắc (Bureau de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-hải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy kau rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên quang thì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một kau mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phú-doan, Phú-yên-binh Phan-trường, Tuyên-quang, Việt-trì, An-khoi, Tiên-yên, Quảng-yên, Phu-ba-chê, Hongay, Yen-lập và đảo La Table.

BÁN ĐẤU GIÁ

Ngày thứ tư 22 septembre 1926. — Hồi 8 giờ tại sân nhà kho sở phó Thương-chính Haiphong sẽ bán đấu các đồ sau này :

1° Các đồ cũ của sở Thương-chính như là: đàn, cân, thìa, bàn gỗ, dây tam cỗ ở Maillôt và 5.000 tấm dạ đã cũ, vân vân.

2° Một cái xe ô tô hiệu *Berliet* dùng cho đồ phụ xe

Trả tiền ngay, thêm 5% bán lệ phí

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Le Lion qui a de la conscience

Près des murs de Florence une coutume ancienne.
Consacrait tous les ans une fête rustique,
Le peuple des hameaux dans les champs d'alentour.
En chœur vient du printemps saluer le retour..
Tout à coup, ô terreur! un formidable accent,
Perce la profondeur du bois retentissant.
Un lion, l'œil en feu, se présente à la vue:
Tout fuit Dans ce désordre une mère éperdue,
Emporte son enfant.... Dieu! ce fardeau chéri.
De ces bras échappé, tombe: elle jette un cri.
S'arrête... Il est déjà sous la dent dévorante,
Elle le voit, frémit, reste pâle, mourante.
Immobile, les yeux fixes les bras tendus:
Elle reprend ses soins un moment suspendus:
La frayeur l'accablait, la frayeur la ranime,
O prodige d'amour! ô délire sublime!
Elle tombe à genoux: « Rends-moi, rends-moi mon fils! »
Ce lion si farouche est ému par ses cris,
La regarde, s'arrête et la regarde encore:
Il semble deviner qu'une mère l'implore.
Il attache sur elle un œil tranquille et doux,
Lui rend ce bien si cher, le pose à ses genoux.
Contemple de l'enfant le paisible sourire,
Et dans le fond des bois lentement se retire.

Millevoyge.

Con sư-tử có lương-tâm

Thành Phê-lăng thường thường có lệ,
Mỹ hội bè vui về hằng năm.
Thôn dân nao nức xa gần,
Trẻ già bốn hể chèo mừng chúa xuân.
Bỗng phút thấy đất bằng sấm dậy,
Tiếng gầm dâu sửa gáy rừng mình.
Mãnh sư đâu đã thình lình,
Mắt nhìn ai nấy thất kinh rụng rời
Thái kê nguyọ người xuất tiền.
Cuộp hồ nhảo chuột mang cho mau.
Trong sơn hoàn nạn cơ cầu.
Mẹ con nhà kỹ bỏng nhau ẩn mình:
Hoàng thiên hỡi bất bình, chi tá!
Đứa hài nhi phút ngã giữa đàng
Thiên-phụ xiết nỗi kinh hoàng,
Quá thương con đã kêu vang tiếng thì.
Thái đứng lại, chạy đi sao nỡ...
Giọt máu đào để bỏ cho cam.
Thấy con đã kẻ hèm ác thú.
Thế khéo, khan, rền rú, kêu gào,
Mất trực thị người nhẹ nhàng.
Giang tay, đứng sững, biết sao bây giờ?
Lăng rỗ bỗng lại như xui dục.
Nỗi kinh hoàng bách bức lương tâm,
Nào đức cả! nào tình thâm!
Làm cho thiếu phụ liều tự âu kêu nài:
Con tôi đó, ông ơi! nhớ lại,
Dám xin ông trả lại cho tôi,
Mãnh-sư nghe hết bấy nhiêu lời.
Liếc trông thấy phụ nữ hãi động tâm,
Ý cũng thấu tình thâm mẫu-tử,
Nên rộng tương đồi để làm lành,
Mất nhìn chan chứa bao tình.
Nàng hài-nhi lại tự mình trao tay,
Thấy con trẻ đại ngất cười cợt.
Mãnh sư càng ngẫm vuốt yêu dương,
Lòng lành nặng một tấm thương.
Rừng xanh nhẹ gót kiếm đường thảo [lai.

Song-Nam Nguyễn-văn-Thuộc.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Cành hoa đem bán vào thuyền lái buôn

(Tiếp theo)

Khi họ với lên đưa về nhà bà cụ, thì tôi còn thiếm thiếp giấc bỏng. Bà cụ ra công cứu chữa mãi mới tỉnh được. Lúc tỉnh dậy hoàn hồn rồi Bà cụ hỏi căn do, tôi cũng cứ thực nói: Bà cụ thấy vậy nói: Thôi, cái số kiếp thế, phận sao chịu vậy cũng vậy, đừng có phí hoài cái thân đi nữa mà cướp công bảo mẹ thiệt đời thông minh. Này, may sao duyên gioi run-rủi lại đây, thì chịu khó ở đây với tôi, ta buôn bán lấn hồi nuôi nhau, cũng đã qua ngày tháng. Gia-chi-sĩ, cái cảnh tôi thiếu thời còn nhiều bước gian nan chưa xét hẳng mấy cảnh nàng ấy, thế mà tôi còn nhẫn nhục được, Chứ cảnh nàng đã thấm vào đâu, mà để vội trốn nợ đời sao được. Nghe lời bà sự nói, nước những cảnh cũng đau đớn như mình. Chữ rằng: « Đồng bệnh tương liên » nên tôi cũng thuận lời ở với bà cụ.

Tự lúc bà cụ được tôi, tôi ở với bà cụ hai người ý hợp tâm đầu, cố hết sức tận tảo buôn bán nuôi nhau đâu chỉ độ năm tháng mà cửa hàng đã có về phong quang lắm.

Cơ duyên đâu bỗng lạ rao?

Xảy có quan huyện ở ơnói ta mới được bổ lên trên ấy, khi ngài phó nhậm có trẩy qua hàng tôi, thấy tôi ngồi có ý nhìn chòng chọc. Sau ngài về huyện được mấy hôm, cho bài vở đòi tôi hương nha hộn cứ-lí. Trước tôi sự chẳng biết mình có việc gì mà đến quan. Bà cụ hàng cũng lo lắm. Nhưng (quan pháp như lò) không có nghĩ bỏ, tôi phải theo cậu lệ lên hầu. Lúc lính về trình, ngài truyền hãy cho ở dưới trại, đợi tan hầu sẽ cho vào, 11 giờ hơn hầu tan, lính đưa tôi vào, cả bà cụ hàng cũng theo sau. Bẩm thêm tôi toan xụp lạy, ngài truyền tha cho. Xong ngài nhìn tôi một cái rồi cười mà nói rằng chị có phải là chị Loan quan Huấn ở N. T. trước đấy không? Tôi nghe thấy mấy câu ấy. Biểu dân sét đánh bên tai, liền hầm rằng: Vâng ạ. Ngài lại hỏi chị có biết tôi là ai không? Tôi ngẩng nhìn, chẳng hiểu là ai cả. liền thưa hẳm không? Ngài cười rồi nói rằng: chính tôi là anh H trước có tập quan lớn ta đấy, chị quên rồi à. Xong quan cho vào nhà trong, hỏi hết dẫn đuôi tôi cũng cứ thực thưởng khai. Ngài thấy tình vậy, cũng rủ lòng thương rồi nói. Nguyên trước tôi vẫn có ý lấn lóa với chị, nhưng chị không mấy ý, đến nay lại gặp nhau đây, cũng là duyên trời đưa lại, thì ta nên đó lại chuyện xưa kết lòm dây ở mới. Cùng ở ấy hộ lâu, ngài có. Sự phát giác đến thượng ty, quan mông « đặc cách ». Phương ngôn có câu rằng: « Giàu về bạn sang về vợ » nhưng quan tôi là khổ về vợ vậy.

Thêm hại thay! Sực có giấy triệt hồi về, quan tôi thì phiền não, liền sai thầy tớ dọn dẹp đồ đạc để mang về, sự bàn sẵng tả hết không còn lấy được trăm đồng bạc. Thế mà quan bà cứ tra soát quan ông tội mãi, tiền đâu để đi ô tô hiệu, tiền đâu để về Hanoi chơi. Cực chẳng đã, lúc sắp sửa ra đi, quan phải đưa đầu cho tôi được mấy chục đồng bạc, và một cái hộp đựng thuốc lá bằng vàng giá 30$00, rồi ngài cắn răng bỏ chữ đồng làm hai, giọt nước mắt mà bảo tôi rằng: thôi duyên phận ta có thế thôi, mọi liệu ở lại lại, rồi tính đường mà về Hanoi, chớ theo tôi sống không ở được với con Hoạn thư ấy đâu, rồi khỏi cả tôi lẫn mẹ. Tôi nghe những lời ấy như kim cắm vào ruột, có thể chết đi được lúc bấy giờ. Nhưng cái tình thế, coi cái cảnh ngộ thế, cũng phải gạt thầm nước mắt mà vâng lĩnh các lặng khoản của lang quân. Thuận buồm xuôi gió. Vợ chồng quan thì về nhà quê. Còn tôi thì:

Bơ vơ đất khách quê người.

(Còn nữa) Tuyết-Nga

Tân-Dân-Thuyết

(Dịch sách Tàn)

(Tiếp theo)

Ta xét cái cớ sở dĩ thế là vì có hai cớ:

1 Biết địa-lý địa-hình Âu châu, nói sông chia rẽ, rụn vật tàng nơi, thế tất phải phân lập, mà địa-hình Trung quốc thì bình-nguyên mông-mênh, quan ải giao-thông, thế tất phải thống nhất. Cho nên tự Tần về sau, hơn hai nghìn năm, chỉ có về đời Tam-quốc và Nam Bắc-triều, trong khoảng ba trăm năm lẻ là hơi có chia rẽ, còn thì đều bốn bể một nhà, dẫu có một đôi khi chia rẽ, cũng chỉ trong chớp mắt thì lại liền hợp đi ngay. Vòng quanh phía ngoài, dẫu có võ-sĩ các man-tộc, nhưng rồi về thổ-địa, nhân-dân và văn-hóa thì không một giống nào có thể sánh kịp với Trung-quốc. Từ *Thông-Hinh* trở ra, dẫu có các nước văn-minh như *Ba-tư*, *Ấn độ*, *Hi lạp* và *La mã* nhưng bờ cõi cách xa, hai bên không cùng nhau giao-thiệp, cơ-sở Trung quốc tự coi nước mình như thiên hạ, không phải là cần-cỗ mà đem tự kiêu-ngạo đâu, cũng vì địa-lý khiến như thế. Ôi! Nước là thế nào? Vì có nước khác đối-đãi mà thành ra, cái tư-tưởng quốc-gia của người Trung-quốc sở-dĩ thậm phát đạt không bằng người *Âu-châu* cũng là bởi địa-thế xui nên vậy.

2 Bởi học-thuyết. Trước đời Chiến-quốc, cái hình thế địa-lý không hẹp, mỗi người chiếm cứ một phương thì cái chủ-nghĩa quốc-gia cũng rất thịnh. Nhưng tự về một nỗi tranh đất tranh thành, giết người như rạ, cái vạ lầm than, không biết thế nào là cùng cực. Những người hữu tâm phải dùng lời nói để cứu đời, chỉ vì chữa cong lại thành ra quá thẳng. Ông Không-tử chép kinh *Xuân-thu*, định phá quốc-giới mà thu quyền về một *Chu* thiên tử, để cầu thái-bình. Ông *Mạnh-tử* nói: « Thiên-hạ hạo giả định », còn các nhà về đời *Tần-Tấn* như bọn *Mặc-Địch*, *Tống-Bình*, *Lão-Đam* và *Quan Doãn*, dẫu theo triết-lý mỗi người một khác, nhưng nói đến chính-thuật, cũng đều lấy sự thống-nhất làm một cái đại-nghĩa rất trọng yếu, bởi vì muốn cứu cái tệ trong đời bấy giờ, thế tất phải như thế.

Lòng người đã chán sự phân tranh quá lắm, mới có bọn *Doanh-Chính* và *Lưu Bang* nổi gót nhau mà ra. Trước kia là cái thời đại thư-sinh nghị bàn, bây giờ đã biến ra cật-thời đại để giá thực-hành, mà cái thế « *trung-ương tập-quyền* » từ đó mới định. Đế-giá còn sợ cái quyền sắn mình chưa vững thì ngoài sự sết sách, lại còn chọn lấy những lời nghị luận của các bậc tiên-triết nào có lợi cho mình đem nêu rất ra, để ban đức một đời, thành ra cái chủ-nghĩa quốc-gia mới đến nỗi đoạn tuyệt. Sự đoạn-tuyệt ấy vị-tất không bởi lời nói của các bậc tiên-triết như *Khổng-tử* và *Mạc-Địch* vậy.

(Còn nữa) M.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI SỐNG CHỈ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn buôn bán, cần mua-bán đồ-chác thứ gì, thất rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính bắt 0 p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, để chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy miễn báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toán, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Muốn bán cái đất số 67, phố Henri-Rivière Nam-định. Hỏi tại Mme Nhi, sage-femme, Ô-mê, Thái-bình 5.865

Có hai cái nhà gần nhau và hơn 900 thước đất ở phố Quan-thánh, muốn bán ngay 5.000 $. Xin hỏi 123, Hàng Bông. 5.889

Đồn-điền, ruộng, trại
(Concession, risières, propriétés rurales)

Có một cái trại ở Bạch-mai (xế cửa đình Đại) rộng ước chừng 2.000 m2 và một cái nhà gạch 5 gian trông ra ngoài phố; trong trại có một cái nhà gỗ 5 gian nữa, có ao và giếng, muốn bán. Vậy ông bà nào muốn mua thì xin hỏi tại: Hanoi: M. Thái-dan-Quế, 18, Hàng Mã (Bạch-mai), cạnh đình Đông.

Haiphong: Cô Lê thị-Ngữ, giáo học, trường Nữ-học. 5.882

Xe ô-tô
(Automobiles)

Muốn bán một cái xe Citroën, 5 mã-lực, mới làm lại như mới. Hỏi số nhà 10, phố Borgnis Desbordes. 5.890

Muốn bán một cái xe ô-tô 18/24 mã-lực 7 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Có thể dùng làm xe vận-tải được.

Hỏi tại số 86, đường Carreau (Phố-nhị) 5.891

Muốn bán một cái xe ô-tô « Renault » 6/7 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất nhiều các đồ phụ-tùng, còn tốt lắm.

Hỏi tại: Trường trẻ con tây lai vô thừa nhận, phố Delorme. 5.892

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại bản-quán. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète!)

Muốn mua tủ gương dựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại bản-quán. 5.819

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Cần một người thư-ký biết về ái muốn làm thì cứ đến hỏi ông thủ-quỹ sở Máy-đèn, buổi sáng từ 10 giờ đến 11 giờ. 5 876

Trường học
(Ecoles)

Trang-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Leçons de Violon. Musique. Solfège. S'adresser 4, Bd. Gia-Long. 5.801

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoir et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire: L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Tôi có đứa cháu giai tên nó là Qủy, mười bốn tuổi, gia là sắn, mặt tròn, có nốt ruồi ở tai và ở bên cằm, đầu cúp tóc, giăng trắng, hôm thứ bẩy 4 Septembre mới rồi, cháu vì sự bất bình, trốn đi mất Khi cháu đi đội mũ trắng, vận quần áo cộc nâu.

Ông bà nào bắt được cháu hay thấy cháu ở đâu, xin cho tôi biết, tiền phí tổn tôi xin chịu.

Võ-long-Thăng
Interprète 5e Compagnie
5.873 2e Tonkinois Tiên-yên

Tôi có đứa con nuôi tên là thị Đông, nói tiếng trọ trẹ, 15 tuổi, người béo, da trắng, mặt tròn, tóc lúi cúi ngang vai, ở giữa cái môi trên có một cái nốt ruồi ở bằng hột ngô, tai đeo đôi khuyên vàng, mặc quần nâu áo nâu đã hơi tàn tàu, thắt lưng sồi đã cũ, yếm cắt bá trắng. Hôm mồng 9 tháng 7 vừa rồi tôi sai cháu ra chợ Keo lấy tiền, mãi không thấy về, tôi đã tiết thứ đi tìm, nhưng không thấy tăm tích,

Ông bà nào bắt được cháu, hay thấy cháu ở đâu cho tôi chuộc, hoặc cho tôi biết, tôi xin đa tạ.

Nay kính cáo
Cai-Năm
Buôn bán ở phố phủ Thuận-thành
5.881 Bắc-Ninh

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

Tôi là Hoàng-văn-Tiện ở làng Bạch-Xa, Tổng Xuân Úc, Huyện Tiên-lãng, Tỉnh Kiến-an. Tôi có người vợ lẽ 28 tuổi quê ở Đồ-sơn, ngày 9 tháng 7 Annam này có về Đồ-sơn cúng tuần cha mới chết mà không thấy về cho người đi tìm không thấy. vậy có nhời đăng vào báo để ông bà nào biết làm ơn mách dùm thì tôi cảm ơn lắm lắm,
5 879

27, hàng Đường, bán dép dừa đủ hạng, bền chặt, đi trong nhà rất thanh-nhã giá rẻ. 5.885

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yêu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán: 0$50 — Tiền cước: 0$20

Bán tại bản-quán và các hàng sách

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI:

QUYỂN THỨ **NHẤT**, QUYỂN THỨ **NHÌ**, QUYỂN THỨ **BA** VÀ THỨ **TƯ**, QUYỂN THỨ **NĂM** VÀ THỨ **SÁU**, QUYỂN THỨ **BẢY** VÀ THỨ **TÁM**

«NHỮNG KẺ KHỐN NẠN»

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả: Victor Hugo
Dịch-giả: Nguyễn-văn-Vĩnh
VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN: Quyển thứ 1, mỗi quyển. . . . . . 0$50
— 2, — 0.45
— 3-4, — 0.85
— 5-6, — 0.45
— 7-8, — 0.65
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển . . . 0.20
— cả 5 quyển gộp làm một 0.50

Quyển thứ ba và thứ tư đóng riêng một tập.
— năm — sáu —
— bảy — tám —

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)
Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-cũ, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên đề làm cột nhà.

RĂNG, NỨA và các thứ lâm sản nước Nam.

Hỏi trường tại Bắc-cần, Thái-nguyên, Hanoi